

วิถีรัตนธรรมกับเยาวชนในยุคโลกาภิวัตน์

ค่านิยม และสภาพแวดล้อม

กี่พึงประสงค์ของสังคมไทย
ในสายตาเยาวชน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงวัฒนธรรม

ถนนราชดำเนิน เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ โทร. ๐-๒๖๔๗๐๐๑๓

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงวัฒนธรรม

วิถีวัฒนธรรมกับเยาวชนในยุคโลกาภิวัตน์

ค่านิยม และสภาพแวดล้อม
ที่พึงประสงค์ของสังคมไทย
ในสายตาเยาวชน

จัดพิมพ์โดย
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงวัฒนธรรม

ชื่อหนังสือ ค่านิยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของสังคมไทย ในสายตาเยาวชน

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) 974-9681-58-4

พิมพ์ครั้งแรก พุทธศักราช ๒๕๔๙

จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงวัฒนธรรม

พิมพ์ที่

โรงพยาบาลพิมพ์ครุสภากาชาดพร้าว

คำนำ

หนังสือ “ค่านิยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยใน
สายตาเยาวชน” เล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่แนวความคิดและข้อเสนอแนะของเด็ก
และเยาวชนไทย ที่เข้าร่วมประชุมสมัชชาเยาวชนเรื่อง ค่านิยม และสภาพแวดล้อม
ที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในสายตาเยาวชน ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘
ณ ஸโมสรทหารบก โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมฯ
แห่งชาติกับสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน การจัดประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ
เปิดเวทีให้เยาวชนจากสถาบันการศึกษา สภายouth จังหวัด องค์กรพัฒนาเอกชน
องค์กรเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน (เด็กด้อยโอกาส) ในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคใต้
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคกลาง จำนวน ๕๐๐ คน ได้มี
โอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมและสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ต่อการ
พัฒนาสังคมไทย ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ แผนงานยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสิร์ฟสร้างค่านิยมสภาพแวดล้อม
ทางสังคมวัฒนธรรมและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ^๑
“ค่านิยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในสายตาเยาวชน” จะเป็น^๒
ประโยชน์ต่อห่วงโซ่ทางการเมืองและองค์กรที่ดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน สำหรับนำไป
ใช้ในการจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและ
เยาวชน และการพัฒนาสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม

(นางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล)
เลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำประกาศเจตนาการมูลมัชชาเยาวชน	๗
ความสำคัญของค่านิยม	๙
การปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม	๑๑
ค่านิยม “รักน้ำที่ มีวินัย เศร้าพลิทธิ์อื่น	๑๕
ค่านิยม “ชื่อสั้นด้วย สุจริต”	๑๖
ค่านิยม “เลี้ยงลูก มีน้ำใจ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	๑๗
ค่านิยม “ยึดหลักสันติ ประนีประนอม”	๑๘
ค่านิยม “ให้ความสำคัญกับครอบครัว”	๒๐
ค่านิยม “ชัยัน อดทน ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง”	๒๑
ค่านิยม “รักษ์ ภูมิใจในความเป็นไทย”	๒๒
ค่านิยม “ไฝร้าย ไฝเรียน ไฝสร้างสรรค์”	๒๔
ค่านิยม “ครัวธรา ปฏิบัติตามหลักศาสนา”	๒๕
สาระสำคัญจากการประชุม	๒๖
สมัชชาเยาวชน : ว่าด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม	๒๙
โดยผู้แทนกลุ่มเยาวชน	
การเปิดล้มมนา	๓๔
ปาฐกถานำ (นายวัลลภ ตั้งคณาณรักษ์)	๔๐
ผลการประชุมกลุ่มย่อย	๔๔
กลุ่มที่ ๑ วิถีชีวิตและภูมิปัญญาในภาร婺	๔๕
กลุ่มที่ ๒ ชนบทธรรมเนียมประเพณี	๕๒
กลุ่มที่ ๓ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม	๕๕
กลุ่มที่ ๔ ความหลากหลาย ความเชื่อและครัวธราในศาสนา	๖๓
กลุ่มที่ ๕ ศิลปวัฒนธรรมของฉัน	๗๓
กลุ่มที่ ๖ เครือข่ายเยาวชนกับวัฒนธรรม	๘๔
ผลสรุปและข้อเสนอแนะของสมัชชาเยาวชนแห่งชาติทางด้านวัฒนธรรม	๘๗
เอกสารอ้างอิง	๙๙
คณบัญชีจัดทำ	๑๐๐

คำประกาศเจตนา湿润การประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ
“ค่านิยมและสภาพแวดล้อม
ที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในสายตาเยาวชน”

วันเสาร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘

กรุงเทพมหานคร

*****

วันนี้ พากเรา เด็กและเยาวชนจากทุกภูมิภาคของประเทศไทย ได้มาร่วมกับประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ เพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่อง “ค่านิยมและสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในสายตาของเยาวชน” พากเราได้ร่วมกันคิด ร่วมกันนำเสนอ และเปลี่ยน วิเคราะห์และให้ข้อเสนอ ในประเด็นต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรา ได้แก่ เรื่องวิถีชีวิตและภูมิปัญญา เรื่องชนบทร่วมเนียมประเพณี เรื่องค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความหลากหลาย ความเชื่อ และศรัทธาในศาสนา เรื่องศิลปวัฒนธรรมของฉัน และเรื่องเครือข่ายเยาวชนกับวัฒนธรรม

ที่ประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ได้มีข้อเสนอต่อภาคร่วมต่างๆ ต่อ ประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้พลังของพากเราในวันนี้ มั่นคงและเข้มแข็ง ต่อไปในวันข้างหน้า

พากเรา ขอประกาศเจตนาaramณ์ร่วมกัน ณ ที่แห่งนี้ว่า

๑. เราจะไม่หยุดนิ่ง เหมือนกระแล้วดันธรรมต่างๆ ที่ถูกโภมเข้ามา ในชีวิตของเรา แต่เราจะเรียนรู้และใช้ชีวิตอย่างรู้จักรากเหง้า ตัวตนของเรา และทำทันต่อวัฒนธรรมภายนอก เทคโนโลยี และกระแสโลกกวิภาคี

๒. เราจะร่วมกันสืบสาน สร้างสรรค์และสืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่หลากหลาย ให้คงอยู่ใน แผ่นดินเกิด ด้วยการยอมรับ เช้าใจระหว่างกัน ให้ต่อเนื่องและยั่งยืน โดย การสร้างเครือข่าย سانพลัง ในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด รวม ถึงระดับชาติ อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๓. เราจะไม่ปล่อยให้โอกาสที่เรามาร่วมพลังกัน หยุดไว้แต่เพียงวันนี้ แต่เราจะร่วมกันติดตามข้อเสนอของพากเรา และร่วมกับองค์กรภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชนสังคม ในการเฝ้าระวัง และเรียนรู้ขันนธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่แตกต่าง หลากหลายของแต่ละท้องถิ่นในสังคมไทย

๔. เราขอสนับสนุนสื่อที่เปิดพื้นที่ดีๆ สำหรับเยาวชน สื่อที่ไม่นำเสนอภาพโป๊ อนาจาร หรือหัว ที่นำมาซึ่งการเลียนแบบและประพฤติตาม ที่ทำให้เกิดการละเลยในวัฒนธรรมที่เราถือปฏิบัติมาอย่างยาวนาน

๕. เราขอเรียกร้องให้กระทรวงวัฒนธรรม หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับเยาวชน ให้เร่งสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนได้ทราบนักและเห็น คุณค่าของขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของไทย โดย ต้องทราบนักในการรับฟังเสียงและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของพากเราอย่าง จริงจังและต่อเนื่อง

ประกาศ ณ วันเสาร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

โดย สมชชาเยาวชนแห่งชาติด้านวัฒนธรรม

ความสำคัญของค่านิยม

ค่านิยมเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก เนื่องจากว่าค่านิยมที่มุ่งยึดไว้มีอยู่นั้นทำหน้าที่มากหมายหลายอย่างที่เกี่ยวกับชีวิตของเราที่สำคัญคือ

๑. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานหรือมาตรฐานของพฤติกรรมทั้งหลายของเรา กล่าวคือ ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของเราว่า เราควรจะทำหรือไม่ ควรจะทำในสิ่งใดค่านิยมจะช่วยกำหนดในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ และค่านิยมจะช่วยทำหน้าที่ประเมินการปฏิบัติการต่างๆ ทั้งของตัวเราเองและของผู้อื่น

๒. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแบบแผนสำหรับการตัดสินใจและแก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ ในบางกรณี บุคคลต้องเชื่อมโยงกับสถานการณ์บางอย่างที่ขัดแย้งกันทำให้เข้าต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง เช่น การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด กับความเป็นตัวของตัวเองหรือการรักษา ความเป็นอิสระเสรีของตน การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตแต่ยากจน กับการปฏิบัติงานในทางที่ไม่สุจริตแต่ทำให้ร่ำรวย บุคคลจะเลือกเดินทางไหนนั้นค่านิยมหรือระบบค่านิยมที่บุคคลมีอยู่จะช่วยกำหนดทางเลือกให้เข้า

๓. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจหรือผลักดันของบุคคล เช่น บุคคล ที่มีค่านิยมซึ่งชอบในการมีอายุยาวนานหรือสุขภาพดี ก็จะมีแรงผลักดันให้อยากรอกรักษาอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีความรับผิดชอบในการบริโภคอาหาร บุคคลที่มีค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุนิยมสูง ก็มักจะมีความชัยชนะแข็งแกร่งเพียรพยายามในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองและสิ่งของที่ตนพึงปรารถนา เหล่านี้ เป็นต้น

ด้วยเหตุที่ค่านิยมเป็นตัวกำหนดความประพฤติและการปฏิบัติของตน และการประพฤติปฏิบัติของคนเป็นตัวการทำให้ลังคอมเปลี่ยนไปเราจึงอาจจะกล่าวได้ว่า ค่านิยมมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางลังคอม ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางลังคอม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีก็มีส่วนทำให้ค่านิยมใหม่ๆ เกิดขึ้นได้เหมือนกัน พุดกันอีกนัยหนึ่งก็คือ ค่านิยมเป็นได้ทั้งเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ค่านิยมจึงมีความสำคัญมาก เพราะส่งผลกระทบกระเทือนถึงความจริง หรือความเลื่อมของลังคอมและความมั่นคงของชาติ กล่าวคือ ลังคอมที่มีค่านิยมที่เหมาะสมสมถูกต้อง เช่น ความชื่อสัตย์ ความชัยชนะที่มั่นคงเพียร ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี เป็นต้น ลังคอมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าอย่างแน่นอน ลังคอมใดที่มี ค่านิยมไม่เหมาะสม เช่น ขาดความมั่นคงภายในชาติ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ลังคอมจะต้องสร้างค่านิยมที่เหมาะสม และเป็นค่านิยมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ที่พึงปรารถนามากที่สุด

โดยธรรมชาติค่านิยมเป็นเรื่องที่เกิดมิในจิตใจของประชาชนทั่วไปอยู่แล้ว แต่บางเรื่องก็เป็นค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเอง ลังคอมประเทศาติ ค่านิยมประเทศาติ จำเป็นจะต้องจัดให้ลดน้อยลง และหมดสิ้นไปในที่สุด เช่น ความทุกเพ้อฝันเพ้อຍ การถืออภิสิทธิ์ การนิยมชมชอบต่างชาติ และการลุ่มหลงมัวเมาอย่างมุข เป็นต้น ในทางตรงข้าม ค่านิยมที่สำคัญและจำเป็นสำหรับทุกๆ คน

การปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม

ความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม

เนื่องจากค่านิยมเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ตลอดจนความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง เพราะค่านิยมเป็นเรื่องของทัศนคติหรือความรู้สึกนึกคิด ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดการกระทำต่างๆ ดังกล่าวที่ว่า “จิตใจเป็นบ่อเกิดของพฤติกรรม” ดังนั้นการพัฒนาสังคมและประเทศชาติจึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาจิตใจเป็นอันดับแรก เพราะเป็นเรื่องที่มีหลักฐานยืนยันโดยpractice จากข้อสองลักษณะดังนี้
หากประชาชนในชาติได้รับการพัฒนาจิตใจให้เป็นผู้ที่ถึงพร้อมด้วยค่านิยมพื้นฐานที่สำคัญต่างๆ และ เรื่องเศรษฐกิจและความมั่นคงตลอดจนความเจริญด้านอื่นๆ ของประเทศชาติจะได้รับการพัฒนาไปด้วยอย่างแน่นอน

โดยธรรมชาติค่านิยมเป็นเรื่องที่เกิดมิในจิตใจของประชาชนทั่วไปอยู่แล้ว แต่บางเรื่องก็เป็นค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้ง ตนเอง สังคมและประเทศชาติ ค่านิยมประเทวนี้จำเป็นจะต้องขัดให้หลุดน้อยลง และหมดสิ้นไปในที่สุด เช่น ความฟุ่มเฟือยฟุ่มเฟือย การถืออภิสิทธิ์ การนิยมชมชอบ ต่างชาติ และการลุ่มหลงมัวเมานายมุข เป็นต้น ในชาติ เช่น ความมีระเบียบ วินัย การรักษาความสะอาด การตรงต่อเวลาและการปฏิบัติตามคุณธรรมของ ศาสนา เป็นต้น เหล่านี้ บางครั้งยังมีความขาดตกบกพร่องมิได้อยู่ในจิตใจของ คนในชาติเท่าที่ควร จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรณรงค์ให้ค่านิยมที่ พึงประสงค์เกิดขึ้นอย่างมั่นคงในจิตใจของประชาชนชาวไทยทุกคน

ความหมายของคำว่า “การปลูกฝังและสร้างเสริม”

เนื่องจากค่านิยมที่สำคัญบางประการยังไม่มีอยู่ในจิตใจของประชาชน ดังกล่าวแล้ว จึงจำเป็นที่จะต้อง “ปลูก” คุณสมบัติเช่นนั้นให้อกงามขึ้นมา และหยิ่งราก “ฝัง” โดยลึกลงไป จิตใจของประชาชนทุกคน ส่วนค่านิยมที่มีอยู่บ้างแล้วแต่ยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควรนั้น ก็จะต้อง “สร้างเสริม” เดิมแต่งให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ในการรณรงค์เรื่องค่านิยมจึงต้องทำทั้ง “การปลูกฝัง” และ “การสร้างเสริม” ดังที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมฯ แห่งชาติใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านค่านิยมอยู่ในปัจจุบัน

แนวทางในการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม

๑. ผู้ปฏิบัติงานปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยมทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง ผู้ที่จะปฏิบัติงานปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมให้แก่ผู้อื่นนั้น ตนเอง จะต้องมีทัศนคติที่ดีและความค�วร้าห่าต่อค่านิยมเหล่านั้นเล่ายก่อนเปื้องต้น เพื่อ จะได้ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น เพราะถ้าหากผู้ทำหน้าที่ปลูกฝังและ

สร้างเสริมค่านิยม มีได้ปฏิบัติตามลักษณะของผู้ที่มีค่านิยมที่ดีตามแบบที่ตนอบรมสั่งสอนแล้ว ความครัวเรื่องเชือถือในค่านิยมเหล่านั้นก็ย่อมจะไม่เกิดขึ้น

๒. การจัดสิ่งแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่พึงประสงค์ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการสร้างเสริมค่านิยมให้แก่บุคคลในสังคม ดังนั้นปัจจัยสำคัญในการปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยมอย่างหนึ่งก็คือ การจัดสิ่งแวดล้อมทุกอย่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมที่เป็น “คน” ให้อืดต่อการพัฒนาค่านิยม เช่น ผู้ใหญ่ บิดามารดา ครู อาจารย์และผู้บริหาร ทุกระดับจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้น้อยหรือผู้เยาว์ทั้งหลาย มีฉันนั้นการรณรงค์เรื่องค่านิยมก็เป็นเรื่องยากที่จะล้มฤทธิผล นอกจากนั้นต้องดำเนินสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดกันอยู่ในสังคมนั้นๆ

๓. การให้ความรู้เรื่องค่านิยมที่จะปลูกฝัง หมายถึง การให้ผู้ที่จะได้รับการปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยม ได้รู้จักหรือเข้าใจว่าค่านิยมที่ต้องการนั้นคืออะไร มีลักษณะอย่างไร และจะมีวิธีการอย่างไรจึงจะสามารถปฏิบัติตามค่านิยมเหล่านั้นได้ เรื่องนี้นับว่ามีความสำคัญมากอย่างหนึ่งและเป็นหน้าที่ของวิทยากรที่จะต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้ฟัง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยม

๔. การสร้างความสำนึกที่จะปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง การทำให้กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยมก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งแก่ต้นเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ การทำให้เกิดความสำนึกในความบกพร่องที่มีอยู่และยอมรับปฏิบัติตามค่านิยม ดังกล่าว อาจกระทำได้โดยอาศัยกิจกรรมหลายแบบ เช่น การให้วิจารณ์ตนเองเงื่อนไขการเกิดสัจการแห่งตน (Self-realization) และการจัดให้มีกิจกรรมสังคมมิตร (Sociometry) เป็นต้น

๕. การฝึกและปฏิบัติตามค่านิยมที่จะปลูกฝัง หมายถึง การให้ผู้ที่จะได้รับการปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยมได้รับการปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยม ได้รับการฝึกฝนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งควรเป็นกิจกรรมง่ายๆ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความสัมพันธ์กับปัญหา และช่วยแก้ปัญหาทั้งส่วนตัวและสังคมตลอดจนประเทศชาติได้ด้วย นอกจากนั้น ลิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้มากที่สุดเท่าที่โอกาสจะอำนวย เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ การเข้าวัด พิมพ์เทคโนโลยี การปฏิบัติตามระเบียบวินัยและการทำงานอดิเรก เป็นต้น

ในการประชุมจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ เสริมสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งดำเนินการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ร่วมกับคณะกรรมการชูชาติฯ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จัดประชุมปฏิบัติการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์โดยมีกรอบแนวคิดว่า ใน การเสริมสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านต่างๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ ทั้งในด้านความรู้และความเชี่ยวชาญ การปลูกฝังเพื่อการปฏิบัติ การส่งเสริมค่านิยมที่พึงประสงค์ และส่งเสริมให้ลด/ละเลิกค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ การยกย่องคนดีตามค่านิยมนั้นๆ ให้เป็นที่ปรารถนาและเป็นแบบอย่าง และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ค่านิยมที่พึงประสงค์

ในการนี้ ได้กำหนดความหมาย เหตุผลความสำคัญของค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านต่างๆ รวมไปถึงแนวทางการดำเนินการ และการวัดคุณค่า เชิงประโยชน์ที่เกิดขึ้น ไว้ดังนี้

๑. ค่านิยม “รู้หน้าที่ มีวินัย เคราะฟลิธิผู้อื่น”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึง คำว่า มีความรับผิดชอบ กับหน้าที่และบทบาทของตนเอง การตรงต่อเวลา มีวินัยในการดำเนินชีวิต เคราะฟลิธิของตนเองและผู้อื่น

เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม ในสังคมทุกสังคม คนแต่ละคน ถูกกำหนดบทบาท หน้าที่ และมีลิทธิ ตามสถานะทางสังคมที่เป็นอยู่ในหลายด้าน ตาม วัย เพศ อาชีพ และความลัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งทำให้การอยู่ร่วมกันเป็นไปได้ด้วยความเรียบง่าย และมีความสุข แต่สังคม มักประสบกับปัญหาในทุกรอบด้านจากการที่บุคคล ไม่รู้หน้าที่ของตนเอง รวมไปถึงการไม่เคารพ/ ล่วงละเมิดลิทธิของผู้อื่น นอกจานั้นปัญหาความ

ขัดแย้งหลายประการยังเกิดจากการขาดวินัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐาน สำคัญในการทำให้บุคคลตระหนักรู้ถึงคุณค่าของตนเองและคุณค่าของคนอื่น ซึ่งทำให้ไม่ล่วงละเมิดต่อตนเอง ต่อบุคคลในครอบครัว และต่อผู้อื่นในทางเลือกเสีย อันจะส่งผลต่อทั้งความสำเร็จจากการดำเนินชีวิตของตนเอง และความสงบสุขและคุณภาพที่ดีอย่างขึ้นของสังคม

การวัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม การรู้จักหน้าที่ มีวินัย และเคราะฟลิธิผู้อื่น ทำให้บุคคลได้รับการยอมรับในสังคม เป็นที่ชื่นชม เป็นคนที่มีคุณภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นฯ ได้ ความเครียดและสุขภาพจิตในระดับบุคคลดีขึ้น ครอบครัวมีความสุข สามารถใช้หลักเหตุผลมาตัดสินปัญหาครอบครัว อัตราการ

helyarang และทอดทึ้งกันในครอบครัวจะลดลง ในสังคมหากมีแต่คนที่มีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่มานำพาความสงบสุข ลดความขัดแย้ง จำนวนอาชญากรรมและข้อพิพาทที่ลงเอยด้วยการทำร้ายซึ่งกันและกันทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และสถาบัน จะลดลง การใช้จ่ายเพื่อรองรับด้านวินัยจะลดลง รายจ่ายในการว่าจ้างตำรวจเพื่อรักษาภูมายจะลดลง ซึ่งย่อมส่งผลมาที่ความมั่นคงของประเทศ และความเชื่อมั่นในการลงทุน เพราะประเทศไทยมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ

๒. ค่านิยม “ชื่อสัตย์ สุจริต”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึง คำว่า มีความรับผิดชอบต่อความผิดที่เกิดขึ้นทั้งทางศีลธรรม และทางกฎหมาย รวมไปถึงการมีคุณธรรมและจริยธรรมในสังคม

เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม เนื่องจากความชื่อสัตย์ สุจริต เป็นคุณธรรมที่จำเป็น ในทุกๆ สังคม แม้จะ วัดหรือ จับต้องได้ยาก แต่ก็มาซึ่งคุณประโยชน์ ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติอย่างยิ่ง ทั้งในด้านความสงบสุข ความมั่นคง และความเจริญงอกงาม ในทางตรงข้ามหากประชาชนในสังคมไม่มีความชื่อสัตย์ สุจริต โดยมีแต่ผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีการเลือกปฏิบัติในการใช้กฎหมายอันทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน มีการฉ้อโกง คอร์รัปชันในทุกแวดวง ย่อมทำความวิบัติให้แก่สังคมและประเทศชาติ

การวัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม บุคคลที่มีความชื่อสัตย์เป็นบุคคลที่มีโอกาสในการทำงานสูง เพราะสังคมยอมรับ/นับถือคุณลักษณะเช่นนี้ ซึ่งจะมีตัวชี้วัดคือ จำนวนบุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือยกย่องในเรื่องความชื่อสัตย์ที่เพิ่มขึ้น คดีลักทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ คดีทางแพ่งลดลง คดีคอร์รัปชันลดลง ข่าวเกี่ยวกับการคดโกง ลักทรัพย์ ฉ้อฉล ในสังคมลดลง ซึ่งอำนวยประโยชน์ต่อสังคม คือลดความหวาดระแวงกันในสังคม การดำเนินการในเรื่องต่างๆ มีความโปร่งใส การติดอันดับประเทศที่มีการคอร์รัปชันของประเทศลดลง และสร้างบรรยายกาศความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจของประเทศ

๓. ค่านิยม “เสียสละ มีน้ำใจ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึง คำว่า ค่านิยมจิตอาสา เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ สร้างสังคมของความมีน้ำใจ การเอื้อเฟื้อเพื่อแลก การเอื้ออาทรต่อผู้อื่น (ใจเข้าใจเรา) และการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม จุดเดียวของสังคมในอดีตคือการตั้งใจ ของบรรทัดฐาน การพึงพาซึ่งกันและกัน (norm of reciprocity) ซึ่งหล่อเลี้ยงความสงบสุขของสังคม ในสังคมไทย บรรทัดฐานเช่นนี้คงอยู่ เพราะมีค่านิยมดังเดิมของคนไทย ได้แก่ ความเสียสละ มีน้ำใจ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ในขณะที่สังคมปัจจุบันกำลังมีอัตราเร่งของการมีค่านิยม

ตัวครั้งตัวมันมากขึ้น เพราะสภาพทางเศรษฐกิจบีบัดด ดังนั้นการเสริมสร้างค่านิยมเลี่ยสละ มีน้ำใจ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการในทุกระดับ โดยใช้ให้เห็นสภาพปัญหาต่างๆ ของการอยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่ร่วมมือ และไม่มีน้ำใจ ขณะเดียวกันการมีจิตอาสาทำลังเป็นที่ต้องการของสังคม เพราะผลประโยชน์มีได้ตกอยู่กับกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นผลสะท้อนกลับที่ทุกคนในสังคมจะได้ประโยชน์ในลักษณะที่เอื้อต่อ กัน

การตัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม การมีค่านิยมเลี่ยสละ มีน้ำใจ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ในระดับบุคคล เป็นการขัดแย้งกัน ให้มีสุข เพราะบุคคลที่รู้จักเลี่ยสละ จะมีจิตอันเป็นกุศลไม่คิดอิจฉาริษยาใคร จิตย่อมดีงาม ในสังคมหากมีแต่ผู้เลี่ยสละ นอกจากปัญหาสุขภาพจิตบกพร่องจะลดลงแล้ว ปัญหาทางสังคมด้านต่างๆ จะลดลงด้วย เช่น การวิวาก การเอาเปรียบชึ้งกันและกัน ตัวชี้วัดในระดับสังคมและประเทศอาจจะดูได้จากสัดส่วนร้อยละของยอดเงินบริจาคให้แก่ มูลนิธิ/องค์กรการกุศล/สถาบันทางสังคม ต่อรายได้ประชาติ หรือยอดเงินบริจาคต่อรายได้เบื้องต้น ที่เพิ่มสูงขึ้น (ดูได้จากหลักฐานการเลี่ยงภาษีของประชาชน) จำนวนคดีและ/หรือการลักลอบหอบเงินภาษีลินค้านำเข้าจากต่างประเทศลดลง (พวกรของເຄື່ອນ) ซึ่งเมื่อลิงเหล่านี้มีพิเศษทางในทางที่ดีขึ้น ย่อมแสดงว่าประเทศชาติจะมีสวัสดิการทางสังคมที่ดีขึ้น

๔. ค่านิยม “ยึดหลักสันติ ประนีประนอม”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึง คำว่า ใช้สันติวิธี ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยเลิกใช้ความรุนแรงเป็นทางออกของปัญหา และใช้ความสมานฉันท์ในการยุติความรุนแรง มีการประนีประนอม และประสานประโยชน์ แก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม ปัญหาที่พบมากในปัจจุบันก็คือ การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ซึ่งปรากฏอยู่เป็นประจำตามสื่อต่างๆ

ความรุนแรงมากมายที่มีอยู่ในสังคมไทยนั้น สะท้อนให้เห็นถึงการไม่มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ยึดหลักสันติประนีประนอม ทั้งนี้ เพราะค่านิยมดังกล่าวถูกกละเบยและวิடีนำ

มาปลูกฝัง อีกทั้งสังคมไทยยังขาดต้นแบบทั้งในระดับครอบครัว ระดับสังคม และระดับประเทศชาติ ที่ยึดหลักสันติวิธีในการแก้ไขปัญหา จนสร้างเป็นความเชื่อมั่นต่อแนวทางประเพณีปฏิบัติ ดังนั้น การส่งเสริมค่านิยมยึดหลักสันติประนีประนอม จะเป็นทางออกของการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสังคม อีกทั้งบุคคลจะมีความคิดในการได้รับรองเหตุผลมากขึ้นแทนที่การใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ สังคมไทยได้ปล่อยประลักษณ์แย่ๆ แนวทางการสร้างความสมานฉันท์ระหว่างกลุ่มชน/ประชาชน มาเป็นเวลานาน จึงมักมีความรุนแรงรอปะทุอยู่ในสังคมตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้เอง ค่านิยมด้านนี้จึงเป็นที่พึงประสงค์และต้องเร่งปลูกฝังให้เกิดขึ้นในสังคม

การวัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม ลดปัญหาความรุนแรงในกลุ่มนบุคคล เช่น นักเรียนดีกัน เพื่อบ้านทະເລາກັນ การໝາກັນພະຍາດ ພົມປະໂຫຍດ ลดความรุนแรงໃນຮະດັບຊາດ ໂດຍວັດຈາກຈຳນວນກາເກີດສົງຄຣາມທີ່ລົດລົງ ຈຳນວນຄົນຕາຍ/ຖຸພພລກາພ/ບາດເຈັບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງຕຽງ ຈຳນວນອາວຸຫສົງຄຣາມທີ່ຈັບໄດ້ ເປັນຕົ້ນ

๔. ຄ່ານິຍມ “ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບຄຣອບຄຣວ້າ”

ຄວາມໝາຍຂອງຄ່ານິຍມ ມີຄວາມໝາຍຄຣອບຄລຸມຟຶ່ງ ຄໍາວ່າ ການມີຄຣອບຄຣວ້າທີ່ມີຄຸນກາພ ໄດ້ໃນຫີ່ງກັນແລະກັນ ໃຫ້ ເກີຍຣຕີຫີ່ງກັນແລະກັນ ເຄາຣຟໃນລີທີຂອງກັນ ແລະກັນ ສ້ວງລັ້ມພັນອົກພົບທີ່ດີກາຍໃນຄຣອບຄຣວ້າ ການມີຄຣອບຄຣວ້າເຕີຍວ ແລະກາຮັດເລີ່ມສັບບັນ ຄຣອບຄຣວ້າໃຫ້ມີຄວາມຮັກຄວາມອົນ ຕລອດຈົນມີຄວາມຮັກແລະຫ່ວງໃຢ້ງກັນແລະກັນຍ່າງເປີດເພີຍ

ເຫັດຜລທີ່ເປັນຄວາມສຳຄັນຂອງຄ່ານິຍມ ຄຣອບຄຣວ້າເປັນສັບບັນຂັ້ນປິດງາມ ກລ່ວກື້ອ ເປັນສັບບັນແຮກ ແລະຍັງເປັນສັບບັນຫລັກທີ່ມີທຳກອຍໆຢ່າງຍິ່ງໃນການກລ່ອມເກລາທາງລັ້ງຄມ ໃຫ້ແກ່ສມາຊີກຂອງຄຣອບຄຣວ້າ ຄຣອບຄຣວ້າເປັນສັບບັນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການປຸລູກຝຶ່ງສິ່ງຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ສມາຊີກ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຕ່ອງເຕີກແລະເຢາວັນນາກທີ່ສຸດ ແຕ່ໃນສັກພັບຈຸບັນມີປັບປຸງຫາມາກມາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກກາຮາດຄວາມຮັກຄວາມເຂົ້າໃຈ ຄວາມອົນຄຸນໃນຄຣອບຄຣວ້າ ຫີ່ທາງອອກຂອງສມາຊີກໃນຄຣອບຄຣວ້າ

ล้วนเป็นทางออกที่ไม่ถูกต้อง เช่น การติดยา การทำร้ายร่างกายและจิตใจกันด้วยเหตุนี้การลดปัญหาสังคมจึงสามารถมีช่องทางแก้ไขได้โดยผ่านการมีครอบครัวที่เข้มแข็ง

การวัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม การให้ความสำคัญกับครอบครัว จะทำให้สถานบ้านครอบครัวเข้มแข็ง การมีหลักประกันให้กับชีวิตวัยเด็กและวัยรุ่นเป็นวัยต้องการการหล่อเลี้ยงจากสถานบ้านครอบครัวจะมีที่ครอบครัวเป็นที่พึ่งสำคัญ ปัญหาต่างๆ ทางสังคมจะดีขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากเด็กและเยาวชนลดลง อัตราการหายร่างลดลง จำนวนคนชราที่อยู่ในบ้านพักคนชราลดลง ปัญหาเด็กเรื่อร้อนลดลง เป็นต้น

๖. ค่านิยม “ขยัน อดทน ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึง คำว่า วิถีพอเพียง การยึดหลักความพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง มีวิจารณญาณ (ปัญญา) ขยัน ทุ่มเท อดทน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม เนื่องจากการหลั่งไหลของกระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยมและกระบวนการทำให้ทุกอย่างเป็นสิ่นค้า ที่เข้ามาพร้อมระบบทุนนิยม ซึ่งมีการรับในอัตราเร่ง เพราะความเป็นโลกาภิวัตน์ที่มีลื้อต่างๆ เป็นช่องทางการรับวัฒนธรรมและการเข้าครอบงำทางวัฒนธรรม จากรายนอก ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้คนในสังคมต่างแสวงหาความสุขจากการได้รับสิ่นค้ามาตอบสนองความต้องการที่เกินจำเป็น มีความฟุ้งเฟ้อ นิยมมีหนี้สิน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วกลับสร้างความทุกข์จากหนี้สิน การหาหนทางเพื่อได้มาซึ่งเงินตรา มากจะเลี่ยมความมีคุณธรรม ส่งผลต่อปัญหาความขัดแย้งสภาพจิต อีกทั้งเป็นบ่อเกิดของการทุจริตในระดับต่างๆ นอกจากนั้นยังพบว่าคุณลักษณะของประชาชนที่เน้นวัตถุนิยมจะเน้นสุขนิยม โดยеспลัญญาของความสุข เน้น

การได้บริโภคเชิงวัตถุ ไม่ว่าจะคุณค่าของเงิน (ความสามารถทางเงินในอนาคต ได้ง่ายขึ้น) จึงมีชีวิตที่ลดทอนคุณค่าของความชัน ทุ่มเท อดออม และใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวทางแบบเดินสายยกลง

การวัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม เมื่อพิจารณาค่านิยมนี้จะเห็นชัดว่าจะมีผลเชื่อมโยงในทุกระดับ นับตั้งแต่ระดับปัจเจกที่จะมีปัญหา

หนี้สินลดลง ยอดหนี้เครดิตที่ลดลง ในระดับครัวเรือนมีหนี้สินที่ลดลง นอกเหนือนั้นยังสามารถประหยัดรายจ่ายในสินค้า หรือบริการที่สามารถประหยัดได้ เช่น สินค้านำเข้าฟุ่มเฟือยนำเข้า

จากต่างประเทศ ค่าไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งเมื่อมองผลในภาพรวมระดับประเทศแล้ว ประเทศจะมีเงินออมต่อรายได้ของประเทศเพิ่มขึ้น และมีหนี้ต่างประเทศลดลง

๗. ค่านิยม “รักษาภูมิใจในความเป็นไทย”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึงคำว่า รักและภูมิใจ ในชาติ เที่ยงดุลค่าและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น ที่เดินในเขตโบราณสถาน การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์

เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม รักและความภูมิใจในความเป็นไทย เป็นค่านิยมที่เป็นรากฐานของความเจริญแห่งประเทศไทย เพาะการผูกพันต่อชาติเป็นเสมือนทุนทางสังคมที่ทำให้ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนสามารถ

ดำเนินอยู่อย่างมีคักษ์คีรี ในทางตรงข้ามการไวซึ่งความนิยมในชาติของตนเอง ย่อมทำให้ประชาชนไม่มีเกราะป้องกันการเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติที่บังครับเป็นลิ่งແเปลกปลอกและไม่เหมาะสมสอดคล้องกับระบบความเป็นอยู่ และโครงสร้างทางสถาบันต่างๆ ที่เคยเอื้อให้ลังคอมอยู่ได้อย่างมั่นคง นอกจากนั้นค่านิยมรักและความภูมิใจในชาติ ยังทำให้เกิดคนไทยมีความเป็นชาตินิยม และช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นด้วย

การวัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม การสมัครสมาชิกันของคนในชาติเกิดจากการเป็นคนไทยด้วยกัน จึงมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมร่วม

ชีงถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ดีงามมีคุณค่า การวัดถึงความสำเร็จในการส่งเสริมค่านิยมนี้ อาจวัดได้จากจำนวนสื่อที่สนับสนุนการอนุรักษ์และภูมิใจในความเป็นไทย คุณค่าเชิงวัฒนธรรม

นอกจากจะสร้างประโยชน์ทางลังคอมแล้ว ยังส่งผลเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้วย โดยวัดได้จากตัวเลขนักท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางศิลปวัฒนธรรมที่เพิ่มมากขึ้น รายได้จากการขายลิขสิทธิ์ที่มีผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

๔. ค่านิยม “ฝ่าย ฝ่ายเรียน ฝ่ายสร้างสรรค์”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึง คำว่า เรียนรู้ ตลอดชีวิต รักการอ่านและส่วงหาความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง และฉลาดในการเลือกรับข่าวสารความรู้ มีค่านิยมที่ดีทางด้านการเรียนรู้ตลอดเวลา และใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างเหมาะสม

เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม เป็นจากลังคมมีความเป็นพลวัตร คนในลังคมจะต้องเปลี่ยนแปลงให้ทันกับยุคสมัย โดยยึดมั่นในแนวทางการเรียนรู้ตลอดเวลา เพื่อรู้เท่าทันกระแสโลกภิวัตน์ในปัจจุบัน สิ่งสำคัญที่คนต้องมีค่า นิยมนี้คือ จะเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนมีความกระตือรือร้น มุ่งมานะในการศึกษาหาความรู้ เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ลังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ก็เป็นความเจริญของงานของชีวิตในลังคม

๕. ค่านิยม “ศรัทธา ปฏิบัติตามหลักศาสนา”

ความหมายของค่านิยม มีความหมายครอบคลุมถึง คำว่า เข้าถึงหลักธรรมในศาสนา ใช้หลักธรรมทางศาสนาในการดำเนินชีวิต การสร้างความศรัทธาต้านศาสนาในทางที่ถูกต้องไม่งมงายและสามารถนำหลักศาสนามาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บุคคลดำเนินชีวิตและทำงานโดยมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นตัวกำกับ

**เหตุผลที่เป็นความสำคัญของค่านิยม หลักคำสอนทางศาสนาเป็น
เสมือนหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ดังนั้นการที่บุคคลสามารถนำหลักศาสนามา<sup>ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมทำให้ไม่วันไหนไปกับ
ความประปรวนทางลัทธิ ซึ่งเท่าที่ผ่านมาพบว่าปัญหาทางลัทธิส่วนใหญ่มี
ต้นตอมาจากความขาดคุณธรรมและจริยธรรม การใช้หลักศาสนาในการดำเนิน
ชีวิตจะเป็นสิ่งช่วยให้เกิดสิ่งดีงามเกิดขึ้นในลัทธิ</sup>**

**การวัดคุณค่าเชิงประโยชน์ของค่านิยม หลักศาสนาคือคุณธรรมที่
เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้กับบุคคลในการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความสุขที่**

แท้จริง ซึ่งหากบุคคล
ปฏิบัติตามหลักธรรม
ทางศาสนา ย่อผลลัพธ์
เลิก หนทางที่นำไปสู่
ความเลื่อมทั้งปวง ดังนั้น
ปัญหาการขาดคุณธรรม
ในสังคมต่างๆ จะหมดไป
การวัดความสำเร็จของ

การเสริมสร้างค่านิยมนี้จึงอยู่ที่ความสงบสุขของลัทธิ ท่อนออกมายังไห้
หลายทาง เช่น สุขภาพจิตของประชาชนในประเทศดีขึ้น ปัญหาอาชญากรรมลดลง
ปัญหาน้ำล้นตลบ ภัยธรรมชาติลดลง อัตราตัวต่อตัว และปัญหาลัทธิเมืองฯ ลดลง

*****

สาระสำคัญจากการประชุม

การประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ทางด้านวัฒนธรรม ครั้งที่ ๑ เกิดจากความริเริ่มของสำนักงานคณะกรรมการการวัดและประเมินผลแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ในรูปแบบการประชุมแสดงความคิดเห็นของสมัชชาเยาวชนว่าด้วยเรื่อง “ค่านิยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของลังคมไทยในสภากาชาดไทย” โดยขอความร่วมมือจากเครือข่ายองค์กรด้านเด็ก ที่ดำเนินการสนับสนุนการประชุมระดับชาติของเครือข่ายกลุ่มเยาวชนมาโดยสม่ำเสมอต่อเนื่อง โดยมีสมาคมคุณยพัฒนาเยาวชนเป็นแกนดำเนินการ ทั้งนี้ โดยมีการปรึกษาหารือถึงรูปแบบที่เหมาะสมตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๙ แต่โดยที่การประชุมดังกล่าวจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับเยาวชนโดยตรงจึงได้เสนอให้แกนนำกลุ่มเยาวชนทั่วประเทศมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิดร่วมทำตั้งแต่ต้น จึงได้จัดการประชุมเตรียมการร่วมกันหลายครั้งในการกำหนดเป้าหมาย ประเด็นทางด้านวัฒนธรรม กิจกรรมตลอดงาน และผู้เข้าร่วมประชุมสมัชชาซึ่งกำหนดเป็นผู้แทนกลุ่มเยาวชนจากทั่วประเทศ จำนวน ๔๔ คน และ

ผู้แทนสำนักงานวัฒนธรรมประจำจังหวัด ผู้แทนองค์กรด้านเด็กทั้งภาครัฐ และเอกชน ผู้แทนสื่อมวลชน จำนวน ๑๑ คน รวมเป็น ๕๕ คน

รูปแบบงานสมัชชาเป็นการประชุมแสดงความคิดเห็นว่าด้วยเรื่องค่านิยมและสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในสายตาเยาวชน โดยเริ่มจากการแสดงของกลุ่มเยาวชนจากภาคต่างๆ ตามด้วยพิธีเปิดโดยเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ป้าสุกานำโดย รักษาราถวุฒิสมาชิก กรุงเทพมหานคร นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ ประธานคณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ วุฒิสภา หลังจากนั้นมีการแบ่งกลุ่ม ๖ กลุ่ม เพื่อแสดงความคิดเห็นทางด้านวัฒนธรรมในเรื่อง ๑ วิชีชีวิต และภูมิปัญญา ๒ แขนงธรรมเนียมประเพณี ๓ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม ๔ ความหลากหลาย ๕ ศิลปวัฒนธรรม ของฉัน และ ๖ เครือข่าย เยาวชนกับวัฒนธรรม โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำกลุ่มคolloquy ให้ความช่วยเหลือแนะนำตลอดเวลา

ความเชื่อและศรัทธาในศาสนา ๕ ศิลปวัฒนธรรม ของฉัน และ ๖ เครือข่าย เยาวชนกับวัฒนธรรม โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำกลุ่มคolloquy ให้ความช่วยเหลือแนะนำตลอดเวลา ประมาณ ๓ ชั่วโมง ซึ่งมี

ข้อเสนอในแต่ละด้านอย่างหลากหลาย และหลังจากนั้นผู้แทนเยาวชนของแต่ละกลุ่มก็ได้นำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้เยาวชนเบี่ยงเบนทางด้านวัฒนธรรมนั้นมีหลายด้าน ได้แก่ทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นระบบที่เน้นเงินเป็นใหญ่ทำให้วัฒนธรรมถูกคุกคามในระบบทุนนิยมผ่านทางการพัฒนาผ่านสื่อต่างๆ ทางด้านการเมือง การจัดระบบการศึกษาทั้งสองส่วนล้มเหลว คือ การศึกษาในระบบ และนอก

ระบบ ซึ่งไม่สามารถสร้างคนให้เท่าทันสภาพลังคอมที่เปลี่ยนไป ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาทางออกได้ ทางด้านลังคอม มีการทำลายวัฒนธรรมรากฐานที่หลักหลาຍในลังคอมไทย และขาดกระบวนการสืบสานทางด้านวัฒนธรรมที่มีประเพณีพิธีภาพ สถาบันครอบครัว การให้การศึกษาแก่ครอบครัวมีน้อยและไม่ให้ความสำคัญ ทำให้ครอบครัวไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านวัฒนธรรมให้กับลูกหลานได้ ครู อาจารย์ พ่อแม่ (ผู้ด้วย血) ก็อ่อนแอกับ สถาบันทางศาสนา การเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่มีต่อศาสนา พ่อ แม่ ไม่มีศีลธรรม เยาวชนด้อยโอกาสทางการศึกษาทำให้แยกคำว่างmany กับความเชื่อไม่ได้ ผู้นำศาสนาสอนไม่ตรงกับหลักคำสอน夷awan ขาดความเชื่อมั่นในผู้นำ ผู้นำไม่เห็นความสำคัญของ夷awan และไม่ยอมรับความคิดเห็นของ夷awan สถาบันที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมอ่อนแอกับความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทำให้ชุมชนมีความเชื่อและความเคร่งครัดในเรื่องประเพณีและวัฒนธรรมลดลง ค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป คนในชุมชนไม่ค่อยมีความเอื้อเฟื้อเพื่อแผ่ทางด้านเครือข่าย夷awan มีเครือข่ายกลุ่ม夷awan ที่สนใจสืบสานทางวัฒนธรรมอยู่มาก แต่ขาดการสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจังต่อเนื่องจากองค์กรต่างๆ ทางลังคอมพร้อมกันนี้สัมภาษณ์夷awan จึงสรุปข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขดังนี้

๑. ภาครัฐควรมีนโยบายทางด้านวัฒนธรรมที่ชัดเจน มีแผนการทำงานระยะยาวของกระทรวงวัฒนธรรมทางด้านเด็กและ夷awan (โดย夷awan มีส่วนร่วมในการวางแผน) และภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการทำงานของ夷awan ให้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๒. ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ และกระจายการศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้น ซักจุ่งเยาวชนในท้องถิ่นต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญา และวิถีชีวิต ของท้องถิ่นของตน และทำให้เกิดโรงเรียนลึบสานวัฒนธรรม ในทุกตำบล จัดการเรียนการสอนในเรื่องขันธธรรมเนียมประเพณี

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มเยาวชนทางด้านวัฒนธรรม จัดตั้งกลุ่มชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน และกลุ่มอื่นๆที่หลากหลาย และสนับสนุนกลุ่มเยาวชนที่กำลังดำเนินการอยู่ให้สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๔. องค์กรห้องถิ่น องค์กรชุมชน โรงเรียน องค์กรศาสนา ต้องเข้ามามีบทบาท จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น สนับสนุนให้ผู้นำทางด้านศาสนาเผยแพร่หลักคำสอนไปตามจุดมุ่งหมายของศาสนา สร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน/ โรงเรียน

๕. กระตุ้น ความรับผิดชอบและบทบาทของลือมวลชน มีการคัดกรองโดยสังคม (เช่นเปิดให้มีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆรวมทั้งเยาวชนด้วย) ก่อนที่จะทำมาโฆษณาจัดเวทีเยาวชนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านวัฒนธรรม สนับสนุนให้มีสื่อสร้างสรรค์มากขึ้น และร่วมกันต่อต้านสื่อไม่ดี

๖. บทบาทของเยาวชนต่อตนเอง ครอบครัว สังคม เข้าร่วมและจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ดำเนินการอย่างจริงจังตามประกาศเจตนารมณ์ที่ได้กระทำร่วมกัน ในการประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติทางด้านวัฒนธรรม ครั้งนี้ (ดูประกาศเจตนารมณ์ฯ)

๗. สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเยาวชน ให้มีแผนงานพัฒนาเครือข่ายตามนโยบายของกระทรวงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับต่างๆ มีการจัดตั้งเครือข่ายระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับชาติ และจัดตั้งศูนย์ประสานงานระดับจังหวัดที่สามารถเชื่อมโยงกันได้

๔. ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเร่งด่วน

- รัฐควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการทำงานด้านเยาวชน กับวัฒนธรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วม และสามารถขยายผลไปถึงระดับท้องถิ่น สถานศึกษา และชุมชน

- ควรจัดให้มีการประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ทางด้านวัฒนธรรมเป็นประจำทุกปี เพื่อติดตามข้อเสนอต่างๆ และให้เพิ่มเวลา การประชุมเป็นสองหรือสามวัน

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ควรส่งเสริมสนับสนุน การรวมกลุ่มเยาวชน เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆทางด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

ในระหว่างการนำเสนอของกลุ่มต่างๆ นั้น ผู้ประสานงานของแต่ละกลุ่มได้ร่วมประชุมปรึกษาเพื่อนำเอาผลการประชุมกลุ่มย่อยมาบูรณาการ เป็นเจตนารณ์ร่วมของเยาวชนไทย และได้ประกาศต่อสาธารณะในช่วง สุดท้ายของการประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ โดยมีคำประกาศ ดังนี้

๑. เราจะไม่หยุดนิ่ง เหมือนกระแล้วัฒนธรรมต่างๆ ที่ถูกโภมเข้ามา ในชีวิตของเรา แต่เราจะเรียนรู้และใช้ชีวิตอย่างรู้จักรากเหง้า ตัวตนของเรา และเท่าทันต่อวัฒนธรรมภายนอก เทคโนโลยี และกระแสโลกกวัตัน

๒. เราจะร่วมกันสืบสาน สร้างสรรค์และสืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่หลากหลาย ให้คงอยู่ใน แผ่นดินเกิด ด้วยการยอมรับ เข้าใจระหว่างกัน ให้ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการสร้างเครือข่าย سانพลัง ในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด รวมถึงระดับชาติ อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๓. เราจะไม่ปล่อยให้โอกาสที่เรามาร่วมพลังกัน หยุดไว้แต่เพียงวันนี้ แต่เราจะร่วมกันติดตามข้อเสนอของพวกรเรา และร่วมกับองค์กรภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม ในการฝ่าระวัง และเรียนรู้ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่แตกต่าง หลากหลายของแต่ละท้องถิ่นในสังคมไทย

๔. เรายอสนับสนุนสื่อที่เปิดพื้นที่ดีๆ สำหรับเยาวชน สื่อที่ไม่นำเสนอภาพโป๊ อนาจาร หือหว่า ที่นำมาซึ่งการเลียนแบบและประพฤติตามที่ทำให้เกิดการละเลยในวัฒนธรรมที่เรารักอีกภูมิปัญญาอย่างยาวนาน

๕. เรายอเรียกร้องให้กระทรวงวัฒนธรรม หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน ให้เร่งสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนได้ทราบหนักและเห็นคุณค่าของ

ชนบทรرمเนียม ประเพณี
วัฒนธรรมและภูมิปัญญา
ของไทย โดยต้องทราบหนัก
ในการรับฟังเสียงและคำนึง
ถึงการมีส่วนร่วมของพวาก
เรออย่างจริงจังและต่อเนื่อง

หลังจากนั้นผู้แทนเครือข่าย
กลุ่มเยาวชนทั่วประเทศ ได้
มอบคำประกาศเจตนารมณ์สมัชชาต่อผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ และประธานคณะกรรมการทำงานด้านเด็ก เพื่อเป็นสัญลักษณ์
ของความตั้งใจจริงที่จะร่วมกันเคลื่อนไหวตามเจตนารมณ์อย่างจริงจังต่อไป

สมัชชาเยาวชน : ว่าด้วยความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม โดย ผู้แทนกลุ่มเยาวชน

บทกวีว่าด้วย : ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
โดย ศิลปินแห่งชาติ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

วัฒนธรรมคือวิถีแห่งชีวิต	เป็นผลผลิตของสังคมลั่งสมลั่ว้าง
ทั้งความคิดจิตใจได้ถูกวาง	กำหนดโดยแนวทางสังคมนั้น
เปรียบประเทศถ้าเป็นเช่นตันไม่	เศรษฐกิจเปรียบได้กับรากนั้น
กิ่งก้านในสาขาสารพัน	เปรียบกับส่วนสำคัญคือการเมือง
ลำต้นคือโครงสร้างของสังคม	อันล้ำสมจากกราบไปได้ต่อเนื่อง
ดอกผลคือวัฒนธรรมงามประเทือง	อันเป็นเครื่องชี้นำความเจริญ
ยิ่งดอกผลหลากหลายขายขจร	ยิ่งละเอห่อนรากรฐานอันนานเนื่อง
วัฒนธรรมคือวิถีที่ดำเนิน	ชี้ทางเดินสู่อารยะหรือหายนะ
ทั้งสามส่วนล้มพังกันต่อเนื่อง	รู้คุณเครื่องรู้จักรู้จังหวะ
ย่อมจะนำคุณค่าสู่อารยะ	มิใช่การประทะทางวัฒนธรรม

หากคือความสมดุลในคุณค่า
ทั้งรากทั้งเรื่องยอดตลอดลำ
คือวิถีวัฒนธรรมความหลากหลาย
คือพลังส่วนรวมร่วมพึงพิง
เติมสีฟ้าอีกนิดนาะทะเล
หลับอยู่ในความฝันทั้งวันคืน
เติมสีเขียวอีกนิดนาะแผ่นดิน
ฉันอยากรเห็นความเขียวเต็มสายตา
ขอฟังเสียงนกหน่อยได้ไหม
ท่านกลางกาลเวลาถูกทอดทิ้ง
ขอดอกไม้บานหน่อยนะดอกไม้
ฉันอยากรเห็นสีสันพรรณราย
หยุดประเดี่ยวได้ใหม่พายุร้าย
ก้มปนาทางกราดเกรี้ยวอันเกรี้ยวกร
เติมความรักลักษณะหน่อยนะหัวใจ
เพื่อหยัดอยู่สู้ท้าเดือนธันวา

ความก้าวหน้าใช้ก้าวไปในทางต่อ
ผลิตออกผลชื่นจำลำเพาพรึ้ง
คือคุณค่าความหมายในสรรพสิ่ง
คือความจริงความงามและความดี
แล้วจะเหล้มให้ระอกคลื่น
ฉันอยากรชื่นจำประกายกับสีฟ้า
แล้วจะรินฝนล้างผุ่นหมอกฝ้า
เมื่อยามฉันตื่นมาพบความจริง
มาร้องเพลงแห่งไฟให้สรรพสิ่ง
ที่ป่าเดือนเกลือนกลิ่งอยู่รอนกาย^๑
แล้วจะให้ฝีเสื้อมาฟ้อนล่าย
มาต้อนรับรุ่งสายวัลลัตถู
หยุดส่งสายอสุนีบำดาแม่ช่องซู่
เพื่อสักครู่เจ้าจะหลั่งชั่งฝนริน
เติมความหวังให้ใกล้อย่าให้ลื้น
เพื่อแผ่นดินจะคงดงามด้วยความรัก

*****

การเปิดสัมมนา

นางปรีศนา พงษ์ทัดศรีกุล
เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กล่าวเปิดงาน

นางสาวนันทิยา สว่างวุฒิธรรม
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม
กล่าวรายงาน

เรียน ท่านเลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ในนามของคณะผู้จัดการประชุมและผู้เข้าร่วมประชุม รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่
ท่านเลขานุการฯ มีดำริให้มีการจัดประชุมแสดงความคิดเห็นของสังคมไทยเยาวชนเรื่อง
“ค่านิยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในสายตาเยาวชน” ขึ้น เนื่องจาก
ท่านเลขานุการฯ ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของพลังเด็กและเยาวชนที่มีบทบาท
ต่อการสร้างสรรค์สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

การจัดประชุมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดและข้อเสนอแนะ
ของเด็กและเยาวชนในเรื่องเกี่ยวกับค่านิยมและสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์
ของสังคมไทย โดยมีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น
ดังกล่าว เพื่อนำแนวทางที่ได้จากการประชุมมาประมวลผลและจัดทำเป็น
แผนโครงการและกิจกรรมไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมต่อไป และเป็นการเปิด
โอกาสให้เด็กและเยาวชนจากทุกพื้นที่ในทุกภาคของประเทศไทยได้มีบทบาท
ในการแสดงความคิดเห็น เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมไทย โดย
ใช้มิติวัฒนธรรมด้านภูมิสังคมและภูมิประเทศของเด็กและเยาวชนแต่ละ
พื้นที่มาเป็นแนวทาง โดยกำหนดจัดกิจกรรม จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการแกนนำสังคมฯเยาวชนจากพื้นที่ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง จำนวน ๓๐ คน เพื่อกำหนดเนื้อหา รูปแบบ และรายละเอียดในการจัดประชุมแสดงความคิดเห็นของสังคมฯเยาวชนครั้งใหญ่ ซึ่งดำเนินการเร็วสิ้นแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุม ๑ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ครั้งที่ ๒ เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการแกนนำสังคมฯเยาวชนซึ่งสืบเนื่องจากการประชุมในครั้งแรก เพื่อหาข้อยุติในรายละเอียดที่ได้มีการนำเสนอจากการประชุมครั้งที่ ๑ และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดประชุมแสดงความคิดเห็นของสังคมฯเยาวชนครั้งใหญ่ ซึ่งดำเนินการเร็วสิ้นไปเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมกองอำนวยการร่วม ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ครั้งที่ ๓ คือการประชุมในวันนี้ เป็นการประชุมแสดงความคิดเห็นของสังคมฯเยาวชนว่าด้วยเรื่อง “ค่านิยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของลังค咩ไทยในสายตาเยาวชน” มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๕๐๐ คน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มเด็กและเยาวชนจากสถานบันการศึกษา สภาเยาวชนจังหวัด องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก และเยาวชน (เด็กด้อยโอกาส) ในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง จำนวน ๔๐๐ คน

- กลุ่มนักวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาทิ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ มูลนิธิและสมาคมที่ดำเนินงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๐๐ คน

รูปแบบของการประชุมในวันนี้ กำหนดให้มีการจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในหัวข้อต่างๆ จำนวน ๖ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มวิชีวิตและภูมิปัญญา กลุ่มขนบธรรมเนียมประเพณี กลุ่มค่านิยม คุณธรรม

และจริยธรรม กลุ่มความหลากหลาย ความเชื่อ และศรัทธาในศาสนา กลุ่มศิลปวัฒนธรรมของฉัน และกลุ่มเครือข่ายเยาวชนกับวัฒนธรรม โดยแต่ละกลุ่มจะมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญในหัวข้อนั้นๆ อย่างให้คำปรึกษาซึ่งกันและกัน เช่นผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเลือกเข้าประชุมในกลุ่มต่างๆ ได้อย่างอิสระตามหัวข้อที่สนใจ และเมื่อเสร็จลิ้นการประชุมกลุ่มอย่างแล้วจะมีการตัดเลือกตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการประชุม เพื่อให้ทั่วประเทศทุกคนรับทราบและนำไปขยายผลให้เกิดเป็นรูปธรรมต่อไป

การจัดกิจกรรมทั้งหมดนี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน ที่ให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ดำเนินงานตัดเลือก ประสาน และติดต่อเด็กและเยาวชนมาเข้าร่วมประชุม รวมถึงร่วมกำหนดรูปแบบเนื้อหาของการประชุม ตลอดจนจัดเตรียมการประชุมให้มีความสมบูรณ์ราบรื่น

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญท่านเข้าอธิการฯ ท่านปริศนาได้กรุณาเปิดการประชุมแสดงความคิดเห็นของสมัชชาเยาวชนว่าด้วยเรื่อง “ค่านิยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของลังคมไทยในสายตาเยาวชน” ณ บัดนี้

กราบเรียนท่านรักษาการสมাচิกุณิสภารุ่งเทพมหาราช ครูหยุย หรือ คุณวัลลภา ตั้งคณานุรักษ์ คุณสายสม และ อ.เกื้อ แก้วเกต อ.ศุภชัย และคณะวิทยากรทุกท่าน ท่านผู้อำนวยการสำนักเผยแพร่ฯ

บัดนี้เป็นวันที่ตัวดิฉันอยากจะให้เกิดขึ้นนานแล้วและดีใจมากที่ได้เกิดขึ้นได้ และบัดนี้เป็นเพียงก้าวแรกของการระดมกลุ่มเด็กและเยาวชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินงานในด้านวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

การที่เราเลือกชื่อโครงการนี้ในการประชุมสัมมนาในวันนี้ว่า ค่านิยมและสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ในสายตาของเยาวชนนั้น เพราะว่าที่ผ่านมาจากการจัดประชุมสัมมนาแต่ละครั้งนั้น เราประชุมกับส่วนราชการต่างๆ ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ คนแก่ๆ คนผู้ใหญ่ๆ ทุกคนเวลาพูด เรื่องวัฒนธรรมทุกคนก้มงุ้งชี้เป้ามาที่เด็กและเยาวชน และก็บอกปัญหาทุกวันนี้ กระทรวงวัฒนธรรม มัวแต่พูด ทำไมไม่ทำเรื่องเยาวชนสายเดียว เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย อันควรตัวติดฉันเองก็มองว่ามันเหมือนเด็กกล้ายเป็นแพะรับบาปในทุกเรื่องที่ เป็นความเลื่อมโกรธของวัฒนธรรมหรือความเลื่อมโกรธของลังคอมหงส์ที่จริงๆ แล้วถ้ามาพิจารณา กันให้ดีแล้วว่าทั้งหมดนั้นเด็กเป็นแค่เหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ผู้ถูกกล่าว หรือผู้ถูกซักจุ้ง เพราะทั้งหมดทั้งหลาย ไม่ใช่เด็กเลย ผู้ใหญ่ ถ้ามาว่าใครเป็นผู้ผลิตสายเดียวกับผู้ใหญ่ ใครเป็นผู้ผลิตทางเงงชูปเปอร์โลว์ ก์ บริษัททางเงงยีนล์ ก์ผู้ใหญ่ ถ้ามาว่าใครเป็นคนสร้างแหล่งอบายมุขทั้งหลาย ก์ผู้ใหญ่ทั้งนั้น ใครเป็นคนทำสื่อلامกอนาคตทั้งหลาย ก์ผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงเร่งร้าให้ทางเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจัดการประชุมที่จะเป็นเสียงสะท้อน จากเด็กทั้งหลายว่าจริงๆแล้วหนูเป็นคนดี หนูเป็นตัวชี้นำลังคอม แล้วใครเป็นคนทำให้ลังคอมเลื่อมกันแน่

แต่ถ้าตัวติดฉันเองไม่ค่อยเชื่อแล้วก็จะพูดกับในที่ประชุมของผู้ใหญ่ หลายๆ ทาง ว่าตัวผู้ใหญ่นั้นเป็นคนสร้างโดยขาดคุณธรรมและจริยธรรม ขาด ความรับผิดชอบต่อเด็กและเยาวชน เด็กเยาวชนนั้นมีวุฒิภาวะน้อยกว่า ผู้ใหญ่มีทุกอย่างน้อยกว่าแต่ตัวคนท่านนั้น เป็นผู้ใหญ่อง ดังนั้นในการจัดการ ประชุมสัมมนาในครั้งนี้แล้วก็จะจัดต่อต่อไปอีก ก็อย่างให้เด็กๆ สะท้อนขึ้นมา ซึ่งเราก็คงจะได้นำไปเผยแพร่ทางสื่อทุกสื่อด้วยให้เห็นว่าจริงๆ แล้วไม่อยากได้ สภาพแวดล้อมและลังคอมแบบไหนให้บอกมาเลยที่จะสะท้อนให้ผู้ใหญ่ในเมือง ผู้ประกอบการหรือข้าราชการที่ทำโครงการต่างๆ ได้ทราบผู้ที่กำหนดนโยบาย

ต่างๆ ได้ทราบว่าในสายตาหนูฯ อยากรให้ผู้ใหญ่ลดละเลิกอะไรบ้าง อยากรให้ผู้ใหญ่ลงทุนเงินประมาณลงไปทำอะไรบ้าง อยากรให้ผู้ใหญ่ทำโครงการ mega project เรื่องอะไรบ้างของสังคมห้องนอนของเราดังๆ

ดังนั้นวันนี้จึงคิดว่าเป็นวันที่เริ่มต้นให้เด็กฯ ออกแบบห้องนอนต่อสังคม ให้ได้เห็นว่าเด็กมีความต้องการที่จะรักษาวัฒนธรรมไทย เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสไว้ว่า “รักษาวัฒนธรรมนั้น คือ การรักษาชาติ” วัฒนธรรมคืออะไร วัฒนธรรมคือรากเหง้าความเป็นตัวตนของสังคม ของบุคคลของเชื้อชาตินั้นๆ มันบอกถึงความเป็นมาเป็นไป บอกถึงวิถีชีวิต ปัจจุบันและบอกถึงอนาคตว่าเราจะเดินไปสู่อารยธรรมที่รุ่งเรืองตามบทกวีของอาจารย์เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ซึ่งเป็นศิลปินแห่งชาติ หรือจะเดินไปสู่การ

ดังนั้นทั้งหมดกำหนดได้ การกำหนดนั้นที่ผ่านมา การกำหนดแนวทาง การพัฒนาการทำโครงการ การกำหนดนโยบายหรือ อะไรต่างๆ ควรจะมี ส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและกลุ่มเด็กเยาวชนจะเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มที่มีเสียง สำคัญ เพราะเด็กฯ จะเป็นคนที่ติดตามข่าวสารบ้านเมือง เป็นคนที่มีความรู้ กำลังศึกษาอยู่และเป็นเสียงสะท้อนที่สำคัญและตั้งแต่ผู้ใหญ่หลายรายฯ คน อย่างจะฟัง เพราะฉะนั้นก็ถือโอกาสเหล่านั้นสะท้อนออกแบบอย่างช่วงนี้ใกล้ทางเสียง เด็กฯ ควรจะพูดเสียงดังมากขึ้น เพราะเป็นเสียงที่ทุกคนอยากรับฟังของ เพราะสังเกตดูตอนหาเสียง เจօเด็กก็จะเข้าไปอุ้มเด็ก

ฝากเด็กเยาวชนทุกท่านว่าอยากรได้อะไรพูดออกแบบดังๆ แล้วก็คิดว่า ครั้นนี้เริ่มต้น ต่อไปสักนิดหนึ่งจะขออนุญาตยืดเยาวชนกลุ่มนี้เป็นเครือข่าย การทำงานของเรารา เราがらงจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ซึ่งจะเริ่มในเดือนตุลาคม วันที่ ๒๕ - ๒๖ นี้สำนักงานฯがらงจัดทำแผน เสียงสะท้อน จากเด็กฯ ในวันนี้ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของการนำไปทำแผนปฏิบัติการในปีหน้า และสำนักงานฯ เป็นกรรมฯ หนึ่งก็มีข้าราชการอยู่ประมาณ ๒๗๐ คน และ

ลูกจ้างอีก ๑๐๐ กว่าคน รวมแล้ว ๓๐๐ กว่าชีวิต การทำงานวัฒนธรรมนั้นไม่สามารถทำได้เองทั้งหมดและไม่ควรจะทำเองดังนั้นเราจึงอยากที่จะส่งเสริมสนับสนุนทุกคนที่มีความคิดที่อยากร่วมทำงานส่งเสริมการอนุรักษ์รักษาสืบสาน หรือถ่ายทอดวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของท้องถิ่นของตนเองอย่างส่งเสริมเรื่องเหล่านี้

ดังนั้นในปี ๒๕๖๐ ถ้าเด็กๆ ได้ข้อสรุปในกลุ่มกันอย่างไรอย่างจะทำกิจกรรมอะไรเสนอมา ทางสำนักงานฯ ยินดีที่จะสนับสนุนการทำงานของกลุ่มเด็กๆ และเยาวชนต่อไป และจะได้มีโอกาสเข้ามาพูดคุยกันบ่อยๆ และมาแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างที่กวีของ อาจารย์เนาวรัตน์ บอกว่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นหนึ่งเดียวไม่มีวัฒนธรรมที่เป็นภูมิเบี่ยงaty ที่ต้องเป็นหนึ่งสองสามสี่ห้า แต่วัฒนธรรมนั้นขึ้นอยู่กับภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมภูมิอาชการก็มีส่วนสัมพันธ์กับวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับศาสนาที่เรา นับถือ ขึ้นอยู่กับรากเหง้าของเราคือเรามาจากชนชาติไหน เราก็มีชาติพันธุ์ มากมายในประเทศไทยแต่ทุกชาติพันธุ์นั้นเป็นคนไทยและวัฒนธรรมของทุกกลุ่ม ทุกชาติคือวัฒนธรรมของไทย ดังนั้นเราจึงถือว่าความหลากหลายของวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีค่าของสังคม ในหลายประเทศพยายามที่จะส่งเสริมความหลากหลายทุกชนชั้นเข้าถือเป็นจุดที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ที่หลากหลายนำไปสู่การท่องเที่ยว นำไปสู่อุตสาหกรรมฯ เรื่อง แต่ที่สำคัญคือ เราต้องให้ความเคารพนับถือในความแตกต่างหลากหลายในวัฒนธรรมนั้น ก็อย่างจะฝากเด็กๆ และเยาวชนทุกคนที่มีความคิดว่าในปีหน้าเรายากจะร่วมกันทำงานอะไร ยินดีที่จะให้ความสนับสนุนแล้วสุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณท่านรักษาการรัฐมนตรีมาซึ่กท่านมีภารกิจมากมายท่านยังมาในวันนี้แลและขอขอบพระคุณ วิทยากรทุกท่าน ขอเปิดการประชุมสมัชชา เรื่อง ค่านิยมและสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ของเยาวชน

*****

ປາສູກຄານໍາ

นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ รักษาการรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ประจำคณะกรรมการบริหารกิจการสดร. เยาวชน และผู้สูงอายุ วุฒิสภา

กราบນมัสการพระคุณเจ้า ท่านเลขานุการปริศนา ท่านประธาน คณะกรรมการด้านเด็ก อ.เกื้อ แก้วเกต ฯລະ

เช้าๆ เมื่อเราต้องตื่นแต่เช้า เพื่อยอนล้มยักษ่อนเมื่อตอนเช้าเป็นเด็กๆ สัญัก่อนวิชาลูกเลือ เนตรนารี อิตมากจะไปออกค่ายพักแรม นอนไม่หลับทั้งคืน และตอนเดินทางไกลสายพายเปล่นสูกมาก ทำให้นึกถึงครัวไปญี่ปุ่นคนไทยจะไปต่างประเทศจะแต่งตัวค่อนข้างดีไม่เหมือนฝรั่ง ชุดที่ผมใส่ไปจะถูกมองว่าต้องใส่เสื้อนอกผูกเน็คไท รวมกันไปทั้งหมด ๑๐ ประเทศ และไปเจอกันที่สำนักงานเล็กๆ แห่งหนึ่งของประเทศไทยญี่ปุ่น คนไทยลงมาจากรถหล่อที่สุด ฝรั่งใส่เสื้อยืด กางเกงยีน รองเท้าผ้าใบ เค้าใส่ลิตเติลสบายนๆ พอดีเข้าไปในห้อง แต่มีสาวมากๆ ๗ - ๘ ตัวแต่ไม่เปิดแอร์ กรรมการก็ใส่เสื้อหرمดาแซนลั้น นั่งอยู่ ๗ - ๘ คนแล้ว บอกว่าຍິນດີต้อนรับแขกทุกท่านที่มาจากหลายประเทศที่มาเยือนประเทศไทยญี่ปุ่น ห้องนี้เป็นห้องที่มีความพร้อมเทคโนโลยีทั้งหมดเลย แต่วันนี้แอร์มีเจตนาที่ไม่ทำงานรู้ว่าทุกคนที่มาที่นี่ต่อไปก็จะร้อนฉะนั้นให้ท่านแต่งตัวอย่างไรก็ได้ตาม

สหาย คนไทยก็ถอดเลือนอกบางคนก็ปลดเนื้อไหเพราะมันร้อนมากหน้าต่างก็ปิดพากฟรั่งก็นั่งมีสมาธิแล้วคนไทยก็ร้อนเริ่มขยายข้อยิกตัวไม่รู้จะทำอย่างไรเพราะมันร้อนมาก พ่อร้อนมากเราก็จ่วง พากกรรมการก็จับลังเกดได้ เมื่อมีนาคมกลุ่มกระลับกระส่ายบางกลุ่มก็เริ่มนั่งสมาธิ แล้วก็บอกว่าท่านจะฟังเราพูดให้นั่งอย่างไรก็ได้แต่ต้องนั่งก้าวอ้อป่ายังกับพื้นว่าแล้วคนไทยก็ยังไปพิงเสา กัน มีหลายตั้งนมกันนั่งพิงเสาเหมือนกันแต่พอจะเคลื่อนหลังก็ได้ยินเสียงครอๆ ฝรั่งกรนไม่ใช่คนไทยกรนเสียงดังมาก ขอคราวนี้ผมขอ กติกาอีกช้อที่นึงได้ใหม่คือ หลังพิงได้แต่ห้ามกรนก็ถึงบรรยายภาควันนี้หลายคนก็จะมาแสดง เทืนทางปักษ์ได้แสดงมีคนบอกว่าช้อมกันมาทั้งคืนก็เกรงว่าเราพูดทางวิชาการเทืนพวกหนูๆ จะเริ่มเคารพพมทีลัคนมันก็กระໄอยู่จะนั่นก็เลยปิดสมุดชะแล้วก็คุยกัน ก่อนจะเข้ามาถามอาจารย์เกือบว่าให้เวลาพมกน้าที่เพราะเดียวพวกเราก็จะแบ่งกลุ่มซึ่งการแบ่งกลุ่มนี้ผมคิดว่ามันสำคัญมาก ความจริงท่านเลขาธิการพูดชัดมากๆ แล้วถึงหลักของวิถีวัฒนธรรมที่ต้องเคารพความแตกต่าง และวัฒนธรรมที่มันแตกต่างกัน คือ ความคงดง เหมือนกับปลูกต้นไม้ ต้นไม้ก็มีดี ดอกไม้มาก ยิ่งสุดลูกหลูกตา.....

.....ต้องมองไปข้างหน้า....

....ผมจึงขอใช้โอกาสันี้ นำเอาช่วงหนึ่งในชีวิตของผมมาถ่ายทอด เพื่อเป็นบทเรียนอีกบทให้แก่เยาวชนทั้งหลายได้ทราบด้วยหวังว่าจะยังประ予以ชนเพิ่มขึ้นบ้าง ในอดีตนั้น ผมเคยเป็นเยาวชนที่มีพฤติกรรมค่อนไปในทาง “เกเร” นั่นคือไม่สนใจในการศึกษาเล่าเรียน ชอบเที่ยวเตرب่ยามค่ำคืน และมีเรื่องชกต่อยอยู่เนื่องๆ แต่ชีวิตผมก็ผ่านพ้นเราตัวรอด พ้นจากคุกตาราง พ้นจากยาเสพติดมาได้

เหล่านี้ไม่ใช่เพราะ “โชคช่วย” หากเนื่องด้วยผู้ใหญ่ทั้งหลาย นับเนื่องจาก “พ่อและแม่” ที่เข้าใจหมั่นลั่งสอนและให้โอกาสในการกลับตัวกลับใจ “ครูอาจารย์”

ที่ผ่านพิจารณาได้ให้เห็นถึงผลร้ายในการมีพฤติกรรมเช่นนั้น รวมถึงเพื่อนพ้องกลุ่มใหญ่ที่ซักชวนให้ก้าวไปในทางที่ถูกต้องยิ่งขึ้น ทำให้พบเปลี่ยนแปลงตนเองได้ใหม่ เมื่อย่างเท้าเข้าสู่สถานศึกษาใหม่ในระดับมัธยมปลาย เลิกเกรง ไม่เที่ยวเตร่ และหันมือเพียงเรียนรู้มากขึ้น กระทั้งสามารถสอบเข้าเรียนในคณะครุศาสตร์ ที่อุดมการณ์มหาวิทยาลัยได้เป็นผลลัพธ์

มหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่ให้ความรู้ในสาขาวิชาครุแก่ผู้เรียนนั้น แต่ได้บ่มเพาะอุดมการณ์แห่งการรับใช้สังคมขึ้นในจิตใจผู้เรียนที่ลับน้อยด้วยกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ที่เปิดมุมกว้างทางสังคมแท้จริงให้ได้เห็น ภาพของคนทุกชั้นชั้นทางภูมิปัญญา ภาพของเด็กๆ ที่ยกไร์ลำจาก กะตุกความรู้สึก และสร้างพลังใจ กลายเป็นความมุ่งมั่นให้พร้อมตัดสินใจก้าวเดินไปสู่เส้นทางของการทำงานรับใช้สังคมในทางเดินทางหนึ่ง

เมื่อจบการศึกษาผู้เดินทางไปเป็น “อาสาสมัคร” ทำงานเพื่อเด็กด้อยโอกาสที่ “โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก” ซึ่งตั้งอยู่ลึกเข้าไปในป่าจังหวัดกาญจนบุรี เกือบสามปีเต็มที่ได้ทำงานเป็นครูอาสาสมัครอยู่ที่นี่ ก่อนจะจากมาเป็น “ครูสอนลูกกรรมกรก่อสร้าง” ด้วยการไปขอเปิดศูนย์พัฒนาเด็กตามบ้านพักคนงานก่อสร้างหลายลิบ แห่งในกรุงเทพมหานคร

หลายปีต่อมา ผู้เดินทางไปเป็นครูสอนลูกกรรมกรก่อสร้าง “บ้านสร้างสรรค์เด็ก” ขึ้น เพื่อจะได้ขยายงานช่วยเหลือเด็กให้ก้าวข้ามเพิ่มขึ้น และเน้นการทำงานเชิงรุกเข้าถึงเด็กให้เร็วยิ่งขึ้น ทั้งการริเริ่มงาน “ครูช่างถนน” รุกไปช่วยเด็กเรื่อง การเปิด “บ้านอุปถัมภ์เด็ก” สำหรับเด็กกำพร้า และด้วยโอกาส “บ้านสร้างสรรค์เด็ก” สำหรับเด็กเรื่อง ผลการทำงานเหล่านี้ต่อมาได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ทั้งภายในและต่างประเทศ ด้วยการมอบรางวัลให้ เชิญไปดูงาน ไปเป็นวิทยากร ขอมาศึกษาดูงาน และฝึกงาน ฯลฯ

ผลความสำเร็จต่างๆเหล่านี้ มาจากการทำงานในเชิง “มองไปข้างหน้า” ด้วยการวิเคราะห์ให้รู้ลึกถึงอนาคต และวางแผนการทำงานให้ใกล้ไป

ถึงช่วงนั้น อีกทั้งต้องฝ่ายรัฐ ศึกษาอยู่ตลอดเวลา จากข้อเขียน หนังสือ จากผู้คน และองค์กรต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงาน และการปฏิบัติดน

สรุปคือ “ต้องขยัน สู้ และยืนหยัด”

ท้ายนี้ ขอฝากข้อคิดไว้ว่า “รางวัลหรือคำยกย่อง” ที่ผู้คนมีต่อเรา นั้น ขอได้รับไว้ด้วยความภาคภูมิใจ แต่ต้องมีสติเท่าทันอยู่เสมอว่า จะต้องรักษาคุณงามความดีที่กระทำ และความเป็นคนธรรมดามาไว้ตลอดเวลา อย่าได้พลางลืมตัวไปกับความสบาย เกียรติยศ ตำแหน่ง มิเช่นนั้นแล้ว... “จะเลื่อมเร็ว”

*****

ผลการประชุมกลุ่มย่อย

กลุ่มที่ ๑ หัวข้อ “วิถีชีวิตและภูมิปัญญา”

ก. องค์ประกอบของกลุ่มย่อย ประกอบด้วย

- สมาชิกผู้แทนกลุ่มเยาวชนที่สนใจจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่กำหนด ๗๐-๘๐ คน
- ผู้แทนคณะทำงานที่มาจากเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคซึ่งจะรับผิดชอบดำเนินการประชุมกลุ่ม
- วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร ที่รับเชิญมาเพื่อให้ความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการประชุมกลุ่ม

วิทยากร: นางสายสม วงศสุลักษณ์ ผู้ช่วยวิทยากร: นายนันท์ แสงจันทร์

- ผู้แทนศูนย์วัฒนธรรม และผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
- เจ้าหน้าที่ สวช. และ สมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน

ข. เวลาในการประชุมกลุ่ม ๓ ชั่วโมง ช่วงเช้า ๑๐.๐๐ ถึง ๑๒.๐๐ น. และ ช่วงบ่าย ๑๓.๐๐ ถึง ๑๕.๐๐ น.

ค. ดำเนินการประชุม โดย ผู้แทนเครือข่ายกลุ่มเยาวชน ภาคตะวันออก

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย หัวข้อ วิถีชีวิตและภูมิปัญญาในภารรวม

ปัญหา

๑. วัฒนธรรมตะวันตกส่งผลให้เยาวชนหลงลืมวัฒนธรรมพื้นบ้าน
๒. ความไม่สงบ (บ้านเมืองก่อการร้าย) ส่งผลต่อวิถีชีวิตเยาวชน
๓. ยาเสพติด เด็กติดยาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
๔. สื่อทางลบ ไม่ว่าจะเป็นสื่ออินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ วิทยุ เข้าถึงบุคคลได้ง่าย เช่น การแต่งกายของดารา ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
๕. ค่านิยมและอิทธิพลลบที่มีผลต่อการดำรงชีวิต เช่น แฟชั่นการใช้ของแพง ใช้โทรศัพท์มือถือเกินจำเป็น
๖. ขาดการส่งเสริมและถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่อง
๗. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทำให้ค่านิยมและวิถีชีวิตเปลี่ยนไป เช่น การอยู่ง่ายกินง่ายหายไป มีความต้องการเกินตัว ทำให้ต้องดิ้นรนในทางที่ผิด เพื่อสนองตอบความต้องการดังกล่าว

สาเหตุ

๑. ค่านิยมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ไหลบ่าเข้าท่วมประเทศ
๒. รัฐบาลดูแลไม่ทั่วถึง
๓. การแสวงหาผลประโยชน์ของนายทุน เช่นการตั้งโรงงานในชนบท ซึ่งที่ดินจากชาวบ้านราคาถูก ทำให้ไม่มีอาชีพต้องกลยับเป็นลูกจ้าง
๔. ไม่มีผู้สืบทอดภูมิปัญญา ไม่สั่งสอนให้เยาวชนเป็นผู้สืบทอด
๕. สื่อมีความล่อแหลมมากเกินไป นำไปสู่พฤติกรรมเลียนแบบ
๖. การสร้างสถานการณ์ของกลุ่มคน และการขัดผลประโยชน์
๗. เกิดปัญหาครอบครัวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. รัฐต้องส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนตามความเหมาะสมเพื่อสืบทอดวิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่ดีงาม
๒. สำรวจเยาวชนในหมู่บ้านว่าต้องการรู้เรื่องอะไร เช่น ภาคใต้อยากเรียนรู้เรื่องโนราห์ ก้าฟูเซียชาญเรืองโนราห์มาสอน
๓. กระทรวงวัฒนธรรมต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

บทบาทของเยาวชนต่อวัฒนธรรม

เยาวชนต้องรับฟังและสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมพื้นบ้านของบรรพบุรุษ และนำมาเลิกเปลี่ยนเรียนรู้กัน โดยยึดหลัก “สืบสาน สร้างสรรค์ สืบทอดเพื่อแผ่นดินเกิด” สามารถรวมกลุ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ

“กิจกรรมเป็นสื่อนำความสำเร็จ กิจกรรมเป็นกลเม็ดให้สนุกสนาน กิจกรรมทำให้เบิกบาน กิจกรรมสร้างงานและสามัคคี”

● ผลการประชุมกลุ่มโดยละเอียด ●

ผลการประชุมบันทึกเป็นรายภาค

ภาคตะวันออก

ปัญหา

- ด้านอุตสาหกรรม, การเกษตร, การประมง, การท่องเที่ยว

ล่าเหตุ

- ผู้คนโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในภาคตะวันออก มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมมากเกินไป
- นายทุนกว้านซื้อที่ดินเพื่อเพิ่มความเจริญต่างๆ ทำให้ที่ดินทางการเกษตรลดลง

- การใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิดเพื่อให้ผลกำไรมากขึ้น
- มีการสร้างสถานบันเทิงเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

แนวทางการแก้ไข

- กระจายการศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้น เพื่อสร้างความรู้ให้แก่ผู้ที่ขาดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่

บทบาทและหน้าที่

- ชักจูงเยาวชนในท้องถิ่นต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของท้องถิ่นของตน

ภาคกลาง

ปัญหา

- เยาวชนในภาคกลางสมัยนี้ไม่ให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคกลาง

สาเหตุ

- มักมาจากการค่านิยมเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทรกแซง

วิธีแก้ไข

- ให้คนรุ่นหลังเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- ผู้ที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาช่วยเหลือและแนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญานี้ไว้
- จัดตั้งชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคกลาง
- จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคกลาง

บทบาทของเยาวชน

- เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาของภาคกลาง

ภาคอีสาน

การคมนาคม

- แต่ก่อนใช้ลัตต์ เช่น วัว ควาย ช้าง ยุดใหม่จะมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นทำให้สะดวกสบายและทันสมัยมากขึ้น เช่น การขนส่งลินค้า การเจ็บป่วยจะใช้รถ การสื่อสารจะใช้โทรศัพท์

เศรษฐกิจพอเพียง

- แต่ก่อนจะเป็นยาสมุนไพร
- ทำเครื่องนุ่งห่มเอง
- การทำมาหากินเป็นวิถีชีวิต
- ที่อยู่อาศัยพอยู่ประมาณ

ค่านิยม

- แต่ก่อนเวลาทักษะผู้ใหญ่จะไปมาลาให้ไว
- มีคำศัพท์ใหม่ๆ เช่น กຶກ พູດไทยคำฝรั่งคำ
- ผู้หญิงไม่ค่อยรักนวลลงวนดัว
- เวลาไปทำบุญที่วัดจะใส่ผ้าถุง แต่เปลี่ยนเป็นแพ็ชชั่นกางเกงขาสั้น
- ประเพณีวันสำคัญของไทยวัยรุ่นไม่ค่อยมีส่วนร่วม แต่ประเพณีของชาติตะวันตกวัยรุ่นจะให้ความนิยมมากกว่า เช่น วันวาเลนไทน์

วิถีชีวิต คนในชนบท กับ คนในเมือง

- คนในชนบท พึงพาอาศัย
- การจีบสาวคนแต่ก่อนจะจีบโดยการใช้จดหมาย ผู้ชายไปถึงบ้านแต่ปัจจุบันนี้กลับกัน
- คนในเมือง ต่างคนต่างอยู่ ทำงานแข่งกับเวลา

สาเหตุ

- ค่านิยมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามา
- รัฐบาลดูแลไม่ทั้งถึง
- การแสวงหาประโยชน์ทางนายทุน
- ไม่มีผู้สืบทอดทางภูมิปัญญา
- สื่อมีความล่อแหลมมากเกินไปนำไปสู่พฤติกรรมเลียนแบบ
- การสร้างสถานการณ์ของกลุ่มคน และการขัดผลประโยชน์
- เกิดปัญหาครอบครัว

ภาคใต้

ปัญหา

- เศรษฐกิจ (เงินเป็นใหญ่)
- วัฒนธรรมตะวันตกมีอิทธิพลต่อความคิดและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่
- ความหลากหลายสนาบาย (เทคโนโลยี)
- ครู อาจารย์ พ่อ แม่ (ผู้ถ่ายทอด)
- อิทธิพลนายทุน การท่องเที่ยว

สาเหตุ

- หลงในเทคโนโลยีความสนับายนิวัติและภูมิปัญญาที่มีอยู่

ข้อเสนอแนะ

- แก้ที่ครอบครัว ชุมชน พึ่งพา กัน รวมกลุ่ม
- รัฐบาลผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ลงเริ่มเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง และยั่งยืน ติดตามประเมินผล แก้ไข
- ยกย่องประชารัฐชุมชน จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนส่งเสริมเด็ก เยาวชน เรียนรู้วิถีชีวิตและภูมิปัญญาของตน
- ประยุกต์ เอาเทคโนโลยีมาใช้กับภูมิปัญญา

- ในฐานะของเยาวชนกับการมีบทบาทสร้างจิตสำนึกรักของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ เพื่อเห็นความสำคัญของวิถีชีวิต และภูมิปัญญา

๑. ความไม่สงบของจังหวัดชายแดนภาคใต้

สาเหตุ

- รัฐบาลดูแลไม่ทั่วถึง
- การสร้างสถานการณ์ของคนกลุ่มหนึ่ง
- การขัดแย้งผลประโยชน์ของคนกลุ่มหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

- การลงพื้นที่โดยตรงของรัฐบาล
- สร้างความสามัคคีกิจลุ่มเยาวชนและกลุ่มอื่นๆ

๒. ยาเสพติด

สาเหตุ

- หาซื้อด้วยง่าย
- ตามเพื่อน
- รู้เท่าไม่ถึงการณ์
- ปัญหาในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ / แก้ไข

- รณรงค์การแก้ปัญหาในท้องถิ่น
- การตรวจตราของเจ้าหน้าที่

๓. เด็กติดเกม

สาเหตุ

- ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแล
- ผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะ / แก้ไข

- ให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎ
- มีการสอดส่องดูแลของเจ้าหน้าที่

๔. สื่อทางลบ

สาเหตุ

- มีสื่อจำนวนมากเข้าถึงเยาวชนได้ง่าย
- ผู้ประกอบการต้องการขยายลินค้าห่วงแต่ผลประโยชน์ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง
- ใช้ภาษาและภาพที่ไม่เหมาะสมล่อแหลมมากเกินไป

ข้อเสนอแนะ

- ควรจะมีการคัดกรองก่อนที่จะนำมาโฆษณา
- ควรที่จะเห็นถึงความถูกต้องมากกว่าประโยชน์ล่ำวนตน

กลุ่มที่ ๒ หัวข้อ “ชนบทรرمเนียมประเพณี”

ก. องค์ประกอบของกลุ่มย่อย ประกอบด้วย

- สมาชิกผู้แทนกลุ่มเยาวชนที่สนใจจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่กำหนด ๗๐-๘๐ คน
  - ผู้แทนคณะทำงานที่มาจากเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคซึ่งจะรับผิดชอบดำเนินการประชุมกลุ่ม
  - วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร ที่รับเชิญมาเพื่อให้ความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการประชุมกลุ่ม
- วิทยากร: นายลันติสุข ลันติศาสนลุข ผู้ช่วยวิทยากร: นางสาวมนิตย์ ขันทา
- ผู้แทนศูนย์วัฒนธรรม และผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
  - เจ้าหน้าที่ สวช. และ สมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน

ข. เวลาในการประชุมกลุ่ม ๓ ชั่วโมง ช่วงเช้า ๑๐.๐๐ ถึง ๑๒.๐๐ น. และ ช่วงบ่าย ๑๓.๐๐ ถึง ๑๕.๐๐ น.

ค. ดำเนินการประชุม โดย ผู้แทนเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย หัวข้อ ชนบทรرمเนียมประเพณี

สภาพในอดีต

๑. มีศิลปวัฒนธรรมประเพณี
๒. มีภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. ไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาในชีวิตประจำวัน
๔. ยึดหลักความเชื่อในศาสนา
๕. เครื่องครดเข้าใจในชนบทรرمเนียมประเพณี

สถานการณ์ในปัจจุบัน

๑. โลกมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น โทรศัพท์ มือถือ คอมพิวเตอร์
๒. ความเชื่อในศาสนาลดลง ค่านิยมเปลี่ยนไป
๓. วัยรุ่นไม่สนใจเข้าวัด เข้าวัดแล้วรู้สึกร้อน
๔. เกิดการแข่งขันเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงินการค้า
๕. ความเชื่อของลูกเลี้ยง เปลี่ยนแปลงไป

ปัญหา/สาเหตุ

- ค่านิยมที่รับมาจากตัวบุคคล
- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
- ความดื้อรั้นของคนในสังคมในทางที่ไม่ถูกต้อง
- ขาดการสืบทอดลิ่งดิงามของ (วัยรุ่นไม่ยึดโบราณ) เช่น “หนุ่มสาว มีอะไรรักัน ผู้ใหญ่มีลูก (เลี้ยงลูก)”
- ไม่มีการจัดระเบียบลือ และส่งเสริมลือที่เหมาะสม
- การศึกษาไม่สนใจวัฒนธรรม (ไม่สอนวิชาที่เกี่ยวกับชนบธรรมเนียมประเพณี)
- ผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ
- มีบรรยายกาศการแข่งขันไปแทนจะทุกเรื่อง

แนวทางการแก้ไข

๑. ช่วยกันสืบสานชนบธรรมเนียมประเพณีให้โรงเรียนบรรจุเรื่องชนบธรรมเนียม ประเพณีลงในหลักสูตรการศึกษา
๒. จัดตั้งกลุ่มเพื่อที่จะเป็นหลักในการอนุรักษ์ชนบธรรมเนียมประเพณี
๓. จัดให้มีเวทีเยาวชนเพื่อสืบสานชนบธรรมเนียมประเพณีไม่ให้สูญหาย
๔. จัดให้มีลือ/แผ่นพับ เพื่อเล็กเปลี่ยนชนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะและข้อเรียกร้อง

- สำนักงานคุณธรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้การสนับสนุนกิจกรรมในด้านชนบทรรมเนียมประเพณีให้กับเยาวชนในชุมชนทุกจังหวัด/อำเภอทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง
- เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานพัฒนาและลีบسانทางวัฒนธรรม
- จัดสรรงปประมาณให้เยาวชนเพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านชนบทรรมเนียมประเพณีทุกๆ จังหวัด
- จัดตั้งชุมชนวัฒนธรรมในทุกจังหวัด/อำเภอทั่วประเทศ

● ผลการประชุมกลุ่มโดยละเอียด ●

๑. สถานการณ์ในอดีต ได้มีการกล่าวถึงลิ่งต่างๆ ดังนี้

- หลักความเชื่อ
- ความเคร่งครัดต่อหลักศาสนา
- เป็นธรรมเนียมที่ต้องปฏิบัติลีบต่อมา
- ความร่วมไม้ร่วมมือ
- การใช้หลักภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน

สรุป ในอดีตคนไทยมักจะปฏิบัติตามประเพณีอย่างเคร่งครัด มีจิตสำนึกรักษาดินแดนธรรมเนียมอย่างแท้จริงความศรัทธาในประเพณีวัฒนธรรม เคร่งครัดเข้าใจในชนบทรรมเนียมที่ถูกต้องปฏิบัติ การพูดคุยใช้ภาษาประจำท้องถิ่น ใช้ภูมิปัญญาประจำท้องถิ่น ไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาในชีวิตประจำวัน ยึดหลักความเชื่อ

๒. สถานการณ์ในปัจจุบัน มีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาทำให้ชนบทรรมเนียมประเพณีเปลี่ยนไป ดังนี้

- ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทำให้ชุมชนมีความเชื่อและความเครื่องครัดในเรื่องประเพณีและวัฒนธรรมลดลง
- ค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป
- คนในชุมชนไม่ค่อยมีความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่
- วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีบทบาทมากขึ้น
- ไม่มีการสืบทอดภูมิปัญญาเก่าๆ สู่รุ่นลูกหลาน
- มีการลีบسانวัฒนธรรมในทางที่ผิด
- เยาวชนขาดการมีส่วนร่วม
- ข้อจำกัดทางด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน

สรุป สถานการณ์ในปัจจุบันมีการรับวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้นเทคโนโลยีมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ จนละเลยในประเพณีท้องถิ่นของตน รวมไปถึงอิทธิพลของลือและเนื้อหาของการเรียนที่ไม่เน้นเรื่องประเพณีอย่างจริงจัง

๓. ตัวอย่างขั้นบธรรมเนียมประเพณีไทยที่กำลังจะล่มสลาย

ชั้นบธรรมเนียมประเพณี	สถานการณ์ในอดีต	สถานการณ์ในปัจจุบัน	ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
ภาษาอีน	พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตาย ใช้ภาษาอีนอย่างต่อเนื่องและพูดูกันกับสูงหลาภยในชุมชน	ใช้ภาษาลาภเป็นส่วนใหญ่ สูงหลานเก็บบ้านแล้วไม่พูด จะมีกันอยู่	ภาษาอีนที่เพราะและสวยงามกำลังหายไป	- อายุที่จะพูด - ไม่มีครูพูดด้วย - กลัวพื่อนรู้ว่ามาจากไหน - โรงเรียนไม่ส่งเสริมภาษาอีน	- สร้างจิตสำนึกรักในเชื้อชาติให้ภาษาเก็บกันคนต้องรักน - สถานศึกษาท้องถิ่นสนับสนุนให้ใช้ภาษาอีนเป็นหลักทั้งการเรียนและการสอน
ประเพณีสงกรานต์ วัดน้ำคำหัวศรีไถญ สรงน้ำพระ	-พ่อ แม่ พ้าสูง หลานไปวัดตักบาตรท่านญู -มีการสรงน้ำพระ จะพูดถึงสิ่งที่ควรทำ และไม่ควรทำเทื่อ เป็นมงคลชีวิต -การตักบาตร เที่ยวขอพรจากผู้ใหญ่ ขอไทยต่อ กันและกัน -แต่งกายแบบไทยๆ	-มุ่งไปเพื่อความสนุกสนานจนสิ่งที่เกิดมีระเบียบต้องรักษาไว้瓦หยทุ่น วัยสาว ก็จะแต่งกายเพื่อแหลกเป็นมากๆ -ปัจจุบันเรียกว่า สดน้ำ	-กรณีได้ศึกษาอย่างแท้จริง -มุ่งแค่ความสนุก -ขาดเครื่องบรรณาการสุดติด	-การเข้ามายของวัฒนธรรมตะวันตก การเลือกแบบ สืบต่างๆ ผู้ปกครองไม่มีการอบรม และการปลูกจิตสำนึกรักน้ำด้วย -คำนี้ยอมรับให้ใหม่ -ฐานจากการค้า	- ชุมชน/ครอบครัว ต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และให้ความสำคัญกับชุมชนธรรมเนียมประเพณีอย่างจริงจัง - ไม่ปล่อยประลัย - พ่อ แม่/ชุมชน เรียนแบบอย่างเดียว - สนับสนุนให้เป็นรากฐานรุ่นต่อรุ่น
	จัดให้ผู้มีการพนับปะพูดอยู่กันแบบเรื่อยๆ	มีของนิมเนมาเข้ามา ประจำก่อนการสนทนาก	การพนัน	บุคคลนัยเปลี่ยนไป	- การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ - การจัดกิจกรรมให้ถูกต้อง - มีการอนุรักษ์สิ่งสนทนารุ่นต่อรุ่นไว้
เมลลิต	เป็นการนำบุญของผู้เสียตือศาลา อิสลามหวังผลตอบแทนในโลกหน้า	- ทำเพื่อหารายได้ให้กับหน่วยงาน - การประมวล - การออกงานศักดิ์			หน่วยงานภายนอกไม่ความร่วมมือ เช่น กิจกรรมงานเก็บเงินไป

สรุปสาเหตุหลัก

- เกิดจากความเชื่อและความศรัทธาในเรื่องของประเพณีที่เปลี่ยนไป วิทยาศาสตร์เข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น มีการรับ เอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปรับใช้ในชีวิตมากขึ้น “ใหม่มา เก่ากำลังหายไป”
- การศึกษาในปัจจุบันยังไม่ให้ความสำคัญอย่างจริงจัง การ เอาใจใส่และละเลยในการสร้างจิตสำนึกเป็นเหตุให้เยาวชน รุ่นหลังมองข้ามความสำคัญไป
- สื่อไม่ได้มีการสนับสนุนหรือนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้อง ภัยจากสื่อ อินเทอร์เน็ต e-mail เกมรุนแรง หนังสือพิมพ์ข่าวอาชญากรรม TV โฆษณา บุหรี่ เหล้า ละครวิทยุ นิตยสาร หนังสือโป๊ การ์ตูนโป๊
- ผู้ใหญ่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเยาวชน

๔. สรุปปัญหาหลัก

- ไม่เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างจริงจัง
- คุณธรรม จริยธรรม ของคนไทยแย่ลง ไม่มีจิตสำนึก
- การได้รับอิทธิพลจากสื่อมากทำให้ความเชื่อและความศรัทธา ถูกลบเลือนไป
- เทคโนโลยี ค่านิยมทำให้ความคิดของคนในปัจจุบันกว้างขึ้น เกิดมนุษย์ใหม่ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างรูปแบบใหม่ๆ มาแทนรูปแบบเดิม

๕. แนวทางการแก้ไข

สื่อ

- สื่อควรนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเพณีให้มากขึ้น
- มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้มากขึ้น

- เพิ่มคุณค่าทางจิตสำนึกด้านชนบธรรมเนียมประเพณีให้มากเท่าเทคโนโลยี
- ชุมชน / โรงเรียน
  - ชุมชนการจัดกิจกรรมที่เป็นชนบธรรมเนียมประเพณีอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง
  - สนับสนุนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - จัดการเรียนการสอนในเรื่องชนบธรรมเนียมประเพณีให้มากขึ้น
  - สร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน / โรงเรียน
  - จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น
  - จัดทำสื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ของชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่น
  - จัดเวทีเยาวชนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านวัฒนธรรม

ตัวบุคคล

- สนใจชนบธรรมเนียมประเพณีไทยอย่างจริงจังและเข้าร่วมด้วยความถูกต้อง
- นำเทคโนโลยีมาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมโดยไม่ขัดกับของเดิม
- รู้จักเลือกใช้สื่อที่เป็นประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง
- ช่วยกันอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไว้ เช่น การจัดตั้งกลุ่ม
- นำวัฒนธรรมต่างชาติมาประยุกต์ใช้กับวัฒนธรรมเดิมในทางที่เหมาะสม
- ยึดหลักความพอเพียง

กลุ่มที่ ๓ หัวข้อ “ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม”

ก. องค์ประกอบของกลุ่มย่อย ประกอบด้วย

- สมาชิกผู้แทนกลุ่มเยาวชนที่สนใจจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่กำหนด ๗๐-๘๐ คน
- ผู้แทนคณะทำงานที่มาจากเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคซึ่งจะรับผิดชอบดำเนินการประชุมกลุ่ม
- วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร ที่รับเชิญมาเพื่อให้ความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการประชุมกลุ่ม

วิทยากร: นางพิชาน นคร ผู้ช่วยวิทยากร: นางสาวกอบกาญจน์ ตระกูลวารี

- ผู้แทนศูนย์วัฒนธรรม และผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
- เจ้าหน้าที่ สวช. และ สมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน

ข. เวลาในการประชุมกลุ่ม ๓ ชั่วโมง ช่วงเช้า ๑๐.๐๐ ถึง ๑๒.๐๐ น. และ ช่วงบ่าย ๑๓.๐๐ ถึง ๑๕.๐๐ น.

ค. ดำเนินการประชุม โดย ผู้แทนเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคกรุงเทพมหานคร

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย หัวข้อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม

ปัญหา

๑. พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน (ความเบี่ยงเบนทางเพศ ภาษา ฯลฯ)
๒. มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน ค่านิยมทางเพศน่าเป็นห่วง
๓. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีครอบงำ

สาเหตุ

๑. เศรษฐกิจ+ทุนนิยมโลกาภิวัตน์

๒. ครอบครัว

๓. การเมือง

๔. สังคม

๕. การศึกษาในระบบมีปัญหา สร้างคนเพื่อรับใช้ทุน ในขณะที่การศึกษานอกระบบ โดยเฉพาะลือ ส่งผลให้เกิดค่านิยมที่เปลี่ยนไป มีการสร้างค่านิยมบริโภคเกินตัว

แนวทางแก้ไขปัญหา

ก. เริ่มต้นที่ตัวเรา

๑. เรียนรู้และนำไปปฏิบัติ

๒. แลกเปลี่ยนร่วมกันในครอบครัว

๓. ขยายผลไปยังครอบครัวอื่นในชุมชน

๔. รวมกลุ่มคนสร้างสรรค์ในสังคม

๕. สร้างสรรค์ต่อไปอย่าหยุดยั้ง

ข. ร่วมแก้ที่สังคม

๑. ทำอย่างไรให้รู้บาลโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการมีการบรรจุหลักสูตรการศึกษาด้านนี้ทันที

๒. รู้ต้องส่งเสริมสนับสนุน และควบคุมการศึกษานอกระบบ รวมถึงลือต่างๆ ที่เลี้ยงต่อการปลูกฝังค่านิยมที่ไม่ดี

๓. จัดตั้งโรงเรียนลึกลับวัฒนธรรม หรือศูนย์การเรียนรู้ ในทุก ตำบล/หมู่บ้าน

๔. ไม่เอาเหตุผลทางด้านพัฒนามาอ้างในการป้อนทำลายทางด้านวัฒนธรรม

๕. ไม่นำเอาวัฒนธรรมประเพณีไปเร่งร้าวเป็นลินค้า ศักดิ์ศรีความเป็นไทย วัฒนธรรมหลักต้องคงอยู่ สังคมย่อมเปลี่ยนแปลงไป

แต่เราต้องยืนหยัด ปกปักษรภาษาไทยซึ่งความเป็นไทย ในวิถีชีวิต
ที่แตกต่างกัน

● ผลการประชุมกลุ่มโดยละเอียด ●

๑. ปัญหาเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ของค่านิยม

๑.๑ การสื่อสาร โดยการใช้ภาษาไม่ถูกต้อง เช่น วัยรุ่นในปัจจุบันนี้จะมีภาษาที่ตนคิดขึ้นมาเอง ซึ่งมีผลทำให้ภาษาไทยของเราวิบัติ อย่างกรณีการพูดภาษาไทยลับภาษาต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ เช่น “ณ บัดนี้” จะพูดว่า “ณ บัด now” การทักทาย “ดี” แทนคำว่า “สวัสดิครับ/ค่ะ”

๑.๒ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงของเยาวชน เยาวชนหญิงปัจจุบันนี้ มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงมาก เนื่องจากการปล่อยเนื้อปล่อยตัวมากขึ้น

๑.๓ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน “รัก” คือการให้หัวใจ แทนการให้ร่างกาย

๑.๔ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การใช้เครื่องมือสื่อสาร พุ่มเพิอย การใช้วัสดุทางเทคโนโลยีผิดวัตถุประสงค์ เช่น การใช้ Internet หากเราคิดไปค้นหาความรู้ก็จะก่อประโภชน์ให้กับตนเอง แต่ถ้าหากคิดที่จะหาดู clip video เล่นเกมส์ฯลฯ มันก็มักก่อให้เกิดโทษแก่ตนได้เช่นกัน

๒. สาเหตุ

๒.๑ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมถูกคุกคามในระบบทุนนิยม ผ่านทาง การพัฒนา ผ่านลือต่างๆ เช่น โทรศัพท์ หนัง ละคร

๒.๒ การเมือง การจัดระบบการศึกษาเป็น ๒ ส่วน คือ การศึกษาในระบบ ซึ่งไม่สามารถสร้างคนให้เท่ากับสภาพลังคมที่เปลี่ยนไป ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ การเมืองมีผลต่อการเอื้อประโยชน์ในการออกกฎหมาย

ให้ภาคทุนเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ด้านลีอ ซึ่งจะเชื่อมโยงมาถึงการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม

๒.๓ ลังคอม มีการทำลายวัฒนธรรมรากฐานที่หลักหลายในลังคอมไทยในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงทำให้วัฒนธรรมอ่อนแอลง

๒.๔ ครอบครัว ซึ่งไม่ใช่สาเหตุหลัก เพราะเยาวชนถูกกระทบจากระบบทุนนิยมโลกที่เข้ามารอบจำก ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนพฤติกรรมเลือมเลีย

๓. บทบาทในการแก้ปัญหา

๓.๑ รัฐบาลควรจัดระบบการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการปรับปรุงปรับคืน บริบทใช้

๓.๒ รัฐต้องควบคุมและจัดการลีอ ที่ส่อต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนในชีวิตประจำวัน เช่นการนำเสนอในรูปแบบ หนัง ละคร การแต่งกายของแฟชั่นดารา

๓.๓ ทำให้เกิดโรงเรียนสืบสานวัฒนธรรมในทุกตำบล เพื่อรักษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่หลักหลาย

กลุ่มที่ ๔ หัวข้อ “ความหลากหลาย ความเชื่อ และศรัทธา ในศาสนา”

ก. องค์ประกอบของกลุ่มย่อย ประกอบด้วย

- สมาชิกผู้แทนกลุ่มเยาวชนที่สนใจจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่กำหนด ๗๐-๘๐ คน
- ผู้แทนคณะกรรมการที่มาจากเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคซึ่งจะรับผิดชอบดำเนินการประชุมกลุ่ม
- วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร ที่รับเชิญมาเพื่อให้ความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการประชุมกลุ่ม
- วิทยากร: นายไพบูลย์ ปานประชา ผู้ช่วยวิทยากร: นางศรีกันยา ศุกรากัญจนะ
- ผู้แทนศูนย์วัฒนธรรม และผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
- เจ้าหน้าที่ สวช. และ สมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน

ข. เวลาในการประชุมกลุ่ม ๓ ชั่วโมง ช่วงเช้า ๑๐.๐๐ ถึง ๑๒.๐๐ น. และ ช่วงบ่าย ๑๓.๐๐ ถึง ๑๕.๐๐ น.

ค. ดำเนินการประชุม โดย ผู้แทนเครือข่ายกลุ่มเยาวชน ภาคกลาง

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย หัวข้อความหลากหลาย ความเชื่อ และความศรัทธาในศาสนาในภาพรวม

สถานการณ์/ปัญหาเชิงศีลธรรม

๑. ปัญหาจากตัวเยาวชน

- ไม่สนใจวัด ถือว่าวัด สุเทรา หรือโบสถ์ เป็นเรื่องของคนแก่
- ธรรมชาติของวัยรุ่น
- แต่งกายไม่สุภาพ/ไม่ถูกกาลเทศะ

๒. ปัญหาจากศาสนา

- ผู้นำศาสนาไม่น่าเชื่อถือ

๓. ปัญหาจากความเชื่อและค่านิยมของเยาวชน

- มีแฟ้มลายคน
- เท็นคลิป วิดีโอ เป็นเรื่องเท็จ
- เด็กแก้ing เช่น ชิ่งรถ แต่งตัวโป๊

๔. ปัญหาจากลิ้งแวดล้อม

- ครอบครัว (ซ่องว่างภายในครอบครัว)
- วัตถุนิยมและค่านิยม เช่น เลือกผ้า ผู้หญิงไม่รักนวลสงวนตัว

การแก้ปัญหา

๑. ยึดหลักคำสอนของศาสนา

๒. เชื่อในลิ้งที่มีเหตุผลที่สามารถพิสูจน์ได้

๓. รณรงค์ส่งเสริมให้แต่งกายสุภาพถูกกalgoเทศ

๔. ศึกษาทำความรู้ให้รู้แจ้งเห็นจริง

๕. จัดกิจกรรมให้เยาวชนได้มีส่วนร่วม

๖. ฝึกสมารธให้กับเยาวชน

๗. ลดการแบ่งชั้น ให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เช่น ไม่ฝากลูกฝากรหาน ในการเข้าเรียน

๘. จัดระเบียบลีอให้เหมาะสมสมทั้งเนื้อหา และเวลา เปิดโอกาสให้เยาวชนมี ส่วนร่วม

๙. ผู้นำในลังคม รวมทั้งเยาวชนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี สนับสนุนให้ทุกคนเป็น คนดี “ทำตัวเราให้ดีที่สุด”

๑๐. ให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว ส่งเสริมกิจกรรมครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ต่อเยาวชนเอง

- ยึดหลักคำสอนของศาสนา
  - ต้องศึกษาเรื่องนั้นให้รู้แจ้งเห็นจริง
  - รู้เท่าทันสิ่งต่างๆ
- “อย่าทำตัวให้เป็นเยาวชนที่มีปัญหา มีศาสนาถือ อย่างมagyakับลิ่ง ที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ และไม่สามารถพิสูจน์ได้”

ต่อสังคม

- ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมต่อเยาวชน เช่น การอบรม การเข้าค่าย
- นโยบายของรัฐต้องสนับสนุนเยาวชนอย่างต่อเนื่อง
- การศึกษาต้องเอื้อให้เยาวชนได้เข้าถึงข้อมูลอย่างแท้จริง โดยเฉพาะ สื่อโทรทัศน์

“ปัญหามีไว้ให้แก้ ไม่ใช่ตั้งไว้เฉยๆ ผู้ใหญ่ใจดี เยาวชน ประชาชน วัดสุหร่า โนลส์ องค์กรภาครัฐและเอกชน ต้องเข้ามาดูแลแก้ไข”

● ผลการประชุมกลุ่มโดยละเอียด ●

๑. สถานการณ์ ปัญหาเชิงคุลธรรม

- เด็กแกง
- คลิป VIDEO (X.R)
- เปลี่ยนคุณอน ทำแท้ง ห้อง
- วัตถุนิยม

- ค่านิยม
- สื่อสารรณรงค์

๒. บทบาทของเยาวชนต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

ต่อสังคม

- อบรมให้ความรู้
- ให้คำแนะนำปรึกษา
- เปิดโอกาสในการเริ่มต้มใหม่
- สื่อสร้างสรรค์

ต่อตนเอง

- มีสติและตระหนักรู้ต่อตนเอง

ต่อครอบครัว

- ลดช่องว่างทางความคิด
- เปลี่ยนทัศนคติระหว่างวัย
- ยอมรับและปรับตัว
- อุปถั�กตัวอย่างมีความสุข ใชชีวิตอย่างพอเพียง

๓. ข้อเสนอแนะ กับประเด็นร้อนค่านิยม สภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์

- สื่อความนำเสนอสถานการณ์เยาวชนที่เป็นความจริงมากกว่านำเสนอข้อมูลด้านลบ (ข่าวควรฯ มักจะขยายตีกกว่าข่าวเดิม)
- สื่อความนำเสนอการทำงานของเยาวชนที่เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์กับพัฒนาสังคม
- ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการทำงานของเยาวชนให้ต่อเนื่อง และสมำเสมอ
- ลดการแบ่งชั้นในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา (เท่าเทียมกัน)
- มีการรณรงค์และส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา

- มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของตนมากขึ้น
- การเลื่อมโถรมทางศาสนา เช่น การผิดวินัยของลัทธี แบล ความหมายของคำสอนในทางที่ผิด
- ผู้นำทางด้านศาสนาเผยแพร่หลักคำสอนไปตามจุดมุ่งหมายของศาสนา
- มีการจัดตั้งชุมชนทางด้านศาสนาใน โรงเรียน (เป็นกิจกรรมกลุ่ม)
- มีหลักสูตรให้วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมลับดาหรือครั้งใน โรงเรียนและสถานที่เกี่ยวข้องกับศาสนา
- มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางศาสนา
- นำคำสอนมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- มีการฝึกสมาชิกให้กับเยาวชนเพื่อทำให้มีสติในการเรียนและการ ทำกิจกรรม

ภาคเหนือ

ความเชื่อ งมงาย ปัญหาเรื่องผีบรรพบุรุษ เจ้าป่าเจ้าเขา เจ้าที่เจ้าทาง ช่องว่าง ๑๘ มงกุฎ

ภาคอีสาน

๑. สถานการณ์ ปัญหาเชิงศีลธรรม
๒. รัฐบาลดูแลไม่ทั่วถึง
๓. บทบาทเยาวชนต่อตนเอง/ครอบครัว/สังคม

- ยึดหลักคำสอนของศาสนา
- เมื่อพบเห็นพระบางรูปประพฤติตัวไม่เหมาะสมแจ้งต่อผู้ดูแลหรือ ผู้รับผิดชอบ
- เชื่อในสิ่งที่มีเหตุผล ที่สามารถพิสูจน์ได้
- รณรงค์ในการแต่งกายให้สุภาพและถูกต้องตามเทศะ

- ศึกษาหาความรู้ให้เห็นแจ้งชัดเจน
๔. ประเด็นร้อน เรื่อง ค่า尼ยม และสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์
- มีการจัดการศึกษาให้เข้าใจถึง “ศีลธรรมที่ถูกต้อง”
  - พระเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเงินของวัดมากเกินไป ควรจะมีการแต่งตั้งกรรมการ
  - เลือกทำบุญกับพระ/ความศรัทธา กับพระที่มีเชื่อถัง
  - ไม่ควรจัดมหรสพในวัด Ex Electron, หมอดำซึ่งที่มีลساฯ ทางเครื่องใส่ผ้าوابหัวใจเกินไป

ภาคใต้

๑. สถานการณ์ปัจจุบันเชิงศีลธรรม
- มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
  - การเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่มีต่อศาสนา
  - พ่อ แม่ ไม่มีเวลาให้กับลูกจึงไม่มีเวลาสั่งสอนอบรมลูก
  - เยาวชนต้องโอกาสทางการศึกษา ทำให้แยกคำว่างมงายกับความเชื่อแยกจากกันไม่ชัดเจน
  - ผู้นำศาสนาแสดงเจตนาของตนไม่ตรงกับหลักคำสอน
  - เยาวชนขาดความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ
  - เยาวชนยึดเพื่อนเป็นหลัก เช่น เพื่อนไปไหนก็ไปด้วย
  - ผู้นำขาดศีลธรรม เช่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่า
  - ผู้นำไม่เห็นความสำคัญของเยาวชนและไม่ยอมรับความคิดเห็นของเยาวชน
  - ผู้นำใช้อำนาจในการตัดสินใจไม่ถูกต้อง
  - ใช้เทคโนโลยีในทางที่ไม่ถูกต้อง

๑. บทบาทเยาวชนต่อตนเอง/ครอบครัว/ลังคม

ต่อตนเอง

- เป็นตัวของตัวเองให้มากที่สุด
- นำคำสอนของศาสนามาใช้ เช่น อิสลามจะละหมาด ๕ เวลา พุทธถือศีล ๕ เข้าวัดเข้าวัว
- เชื่อฟังคำสั่งสอนของ พ่อ แม่ และหลักคำสั่งสอนของ ศาสนา แนะนำไปปฏิบัติ

ต่อครอบครัว

- ส่งเสริมกิจกรรมในครอบครัว
- บริการหาเรื่องกันในครอบครัว
- สร้างความครัวเรือนและเชื่อมั่นในศาสนาของคนในครอบครัว

ต่อสังคม

- พยายามทำตนให้มีประโยชน์ต่อสังคม
- พยายามมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในสังคม
- เป็นผู้นำที่ดีของลังคมและชุมชน
- เคารพกฎหมายที่ในสังคม

ภาคกลาง

๑. ปัญหาของศาสนา

- วัยรุ่นไม่นิยมเข้าวัด
- ครอบครัวไม่ส่งเสริม
- ไม่มีแรงจูงใจ
- แหล่งม้วสุณมากกว่าศาสนา
- เยาวชนขาดความตระหนักรู้ในศาสนา
- สื่อนำเสนอเกี่ยวกับศาสนาน้อยไป

๑. การแก้ปัญหา

- วัดจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของวัยรุ่น
- แข่งขันวาดภาพตามคำสอน
- สวดมนต์caraoโภเกะ
- ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานภายในวัด
- มีกิจกรรมเกี่ยวกับเชื่อมโยงกับโรงเรียนและวัด
- กำหนดนโยบายเกี่ยวกับแหล่งมั่งสุข
- ผู้แทนแต่ละศาสนายาเพร่ศาสนadoโดยใช้กระบวนการที่กระตุ้นความสนใจ
- หน่วยงานองค์กรต่างๆ (โรงเรียน หรือสมาคมต่างๆ) ผลิตสื่อที่วินาเสนอ เช่น ช่อง ๓ มีพระพยอมมาเทคโนโลยีทุกวันพระ

ข้อเสนอแนะ

- ส่วนใหญ่ปัญหาการเลื่อมໂທรวมของศาสนาเริ่มมาจากภายในครอบครัวโดยการที่ครอบครัวไม่สนใจ ไม่ใส่ใจกับศาสนาจึงทำให้บุตรหลานไม่ได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย เพราะฉะนั้นควรที่จะปลูกฝังการบูรุษศาสนาตั้งแต่เด็กภายในครอบครัวและโรงเรียนจะเป็นสื่อที่จะคอยส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจในเรื่องของศาสนามากขึ้นและจะทำให้มีปัญหาเหล่านี้ลดลงได้

ภาคตะวันออก

ความเชื่อ

- วิญญาณภูตผีปีศาจ
- ความอ่อนด้อยทางความคิด
- ความจริง (หลักคำสอน)
- การปลูกฝังความคิด

ปัญหาที่เกิดจากความเชื่อ

- สูญเสียทรัพย์สินเงินทอง
- เสียเวลา
- เสียชื่อเสียง เสียอนาคต
- สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น
- ส่อมีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชน เช่น ลิงยั่วยุ มือถือพลิกกับเรามาก (อยู่ในค่านิยมด้วย)
- กระทำจนขืน ติดเป็นนิสัย

แก้ปัญหา

- แบบอย่างที่ดี
- จัดระเบียบลีกการออกอากาศในเวลาที่เหมาะสม
- สนับสนุนล่งเสริมเชิดชูบุคคลที่กระทำการดี
- สถาบันครอบครัวผู้ปกครองควรปลูกฝังโครงสร้างทางความคิด แก่นตรัตน์แต่เล็กๆ

ประโยชน์

- คุณค่าทางจิตใจ
- ส่งเสริมความคิดในทางที่ดีทำให้เกิดความละอายต่อบาป
- คนดีมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ความสุขทางใจเล็กๆ น้อยๆ
- เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ
- เพยแพร่ความเชื่อที่ถูกต้องและผลเสียที่จะตามมาจากการเชื่อที่ผิดๆ
- มีวิจารณญาณรู้จักคิดวิเคราะห์

ຕ້ວຍ່າງຄວາມເຂື້ອໃນບາງທ້ອງຄົນ

ກາຕກລາງ

- ກິນໜ້າວ ທຳກັນໜ້າວທ້າມຮັງພັງ
- ກລາງຄືນເວລາໄດ້ຍືນເລື່ອງທ້າມຮັງທັກ
- ໄມ່ນັ້ນໜ້າວບັນໄດ
- ພື້ມ້ອນື່ງ
- ລ່າງທຽງ
- ພື້ປາ
- ຫ້າມທັກເລື່ອງກວ້ອງ
- ຕອນນອນທ້າມໄລເລື້ອກລັບດ້ານ
- ເລື່ອງຜື້ນ່າງ່າ
- ເຮືກຂວັງ ແລະຜູກຂ້ອມືອ
- ພຶບ້ານພື້ເຮືອນ

ກາຕໄດ້

- ພຣະອີສະວະ
- ທ້າມຄົນທ້ອງນັ້ນໜ້າວບັນໄດ
- ກາຮງເຈົ້າ
- ທ້າມນອນຕຽບຄານນໍານັກ
- ພຣະມຫາຮາດຖາ

กลุ่มที่ ๕ หัวข้อ “ศิลปวัฒนธรรมของฉัน”

ก. องค์ประกอบของกลุ่มย่อย ประกอบด้วย

- สมาชิกผู้แทนกลุ่มเยาวชนที่สนใจจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่กำหนด ๗๐-๘๐ คน
- ผู้แทนคณะทำงานที่มาจากการเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคซึ่งจะรับผิดชอบดำเนินการประชุมกลุ่ม
- วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร ที่รับเชิญมาเพื่อให้ความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการประชุมกลุ่ม

วิทยากร: นางพจน์นี้ย์ เพ็งเปลี่ยน ผู้ช่วยวิทยากร: นายสันทาย สุวรรณเดช

- ผู้แทนศูนย์วัฒนธรรม และผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
- เจ้าหน้าที่ สาวช. และ สมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน

ข. เกณฑ์ในการประชุมกลุ่ม ๓ ชั่วโมง ช่วงเช้า ๑๐.๐๐ ถึง ๑๒.๐๐ น. และช่วงบ่าย ๑๓.๐๐ ถึง ๑๕.๐๐ น.

ค. ดำเนินการประชุม โดย ผู้แทนเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคใต้

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย หัวข้อ ศิลปวัฒนธรรมของฉันในภาระ

สภาพการณ์ปัจจุบัน

ศิลปวัฒนธรรมมีทุลายแข็ง ทั้งศิลปะการแสดง ศิลปะการละเล่น ฯลฯ ซึ่งศิลปวัฒนธรรมบางอย่างก็กำลังสูญหาย บางอย่างได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัย ออาทิ ลิเก และโปงลาง ลิเกสมัยก่อนผู้คนให้ความสนใจสนับสนุนดูลิเกมาก ลิเกจะมีชื่อเลียงโด่งดัง แต่ปัจจุบัน ลิเกกำลังสูญหาย เพราะคนให้ความสนใจและมีค่านิยมในเรื่องอื่นๆ วัยรุ่นให้ความสนใจสืบทอด เช่น ดูโทรศัพท์ ในขณะที่ผู้ใหญ่ก็ไม่ปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม

ป่องลาง สมัยก่อนเป็นเครื่องดันตรีของคนอีสานที่มีความไฟแรง ปัจจุบันป่องลางถูกดังมาก เพราะมีการนำมาพสมพลسانกับดันตรีสมัยใหม่ ทำให้เยาวชนชื่นชอบ

การแก้ไขปัญหาการให้ศิลปวัฒนธรรมกลับมาได้รับความนิยม

- ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง คนจะได้ไม่ลืม
- ปลูกฝังให้เยาวชนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรมนั้นๆ

“ศิลปวัฒนธรรมเป็นผลงานการพัฒนาของชุมชนต่างๆ ด้วยภูมิปัญญา ของท้องถิ่น สะท้อนวิถีชีวิต ในทุกด้าน เช่น ศิลปะการแสดง การละเล่น พื้นบ้าน ประเพณี วัฒนธรรม ดนตรี วรรณกรรม การแสดง ลิ่งประดิษฐ์ การละเลยกิจกรรม เล่นหินหดโดยผู้คนในสังคม ในชุมชน หรือในท้องถิ่น ของตน ก็จะ ทำให้ศิลปวัฒนธรรมเริ่มเลือนหาย และถูกวัฒนธรรมใหม่จากภายนอกเข้ามา ครอบงำได้โดยง่าย”

● ผลการประชุมกลุ่มโดยละเอียด ●

ภาคเหนือ

๑. เราทำอะไรในพื้นที่บ้าง

- จานวัฒนธรรมมีกิจกรรมร่วมกัน
- จัดงานเตรียมความพร้อมเบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนາ
- การนำล่อองถนนเด็กเดิน
- การจัดงานวัดโดยผู้ใหญ่ในการระดมทุนในรูปแบบของงานวัด

๒. ทำไมเราต้องมาทำกิจกรรม

- เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและลัทธคุณ
- การอนุรักษ์และลีบسانวัฒนธรรม

- ได้รับประสบการณ์
- มีศักยภาพในการทำงาน
- เด็กสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๓. เราจะทำอะไรร่วมกันในระดับเครือข่าย

- แลกเปลี่ยนความคิดระดับภาคในแต่ละปี
- จัดนิทรรศการ
- การทัศนาจรคึกคักดูงานระดับเครือข่าย

๔. โครงการสนับสนุนงานของพวงเรอาอย่างไรบ้าง

- สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด
- องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- สมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน
- หน่วยงานเอกชน
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- งบประมาณในการดำเนินงานโครงการของเยาวชนเข้าให้ถึงเครือข่ายเยาวชน

ภาคอีสาน

๑. เราทำอะไรในพื้นที่บ้าง

- การพัฒนาความประพฤติของนักเรียน
- ยาเสพติดมีมากต้องการทำให้หมดไป
- สร้างความลัมพันธ์กับคนในชุมชน
- การรณรงค์เรื่องยาเสพติด
- โครงการ ทู บี นัมเบอร์วัน ร่างแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียน

- รณรงค์ด้านการศึกษา, การทำห้องสมุดตามชุมชนในภาคต่างๆ
- การอนุรักษ์ลิ้งแวดล้อม
- สร้างเครือข่ายกลุ่มเยาวชนโดยใช้มิติของวัฒนธรรมเป็นหลัก

๒. ทำไมเราต้องมาทำกิจกรรม

- เพื่อพัฒนาแก้ไขเครือข่าย
- ความเข้มแข็งของเยาวชน
- อยากรีบความแตกต่าง
- สร้างเครือข่ายเยาวชนและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น

๓. เราจะทำอะไรร่วมกันในระดับเครือข่าย

- แผนการทำงานระยะยาวของกระทรวง
- อยากรีบมีการประสานงานเครือข่ายในระดับต่างๆ
- อยากรseen แผนงานพัฒนาเครือข่ายตามนโยบายของกระทรวงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับต่างๆ
- ตั้งศูนย์ประสานงานระดับจังหวัดที่สามารถเชื่อมโยงกันได้

๔. โครงการสนับสนุนงานของพวงเราอย่างไรบ้าง

- อยากรีบฐานะแผนพัฒนาที่ชัดเจนและต่อเนื่อง
- อยากรีบจังหวัดและกระทรวงช่วยสนับสนุน
- อยากรีบมีผู้ติดต่อประสานงานผู้นำชุมชนในระดับจังหวัดที่ช่วยหนุนนำเครือข่าย
- อยากรีบองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณที่ต่อเนื่อง
- อยากรีบผู้ใหญ่ภาครัฐเห็นความสำคัญของเยาวชนมากขึ้น
- เกิดความต่อเนื่องในพื้นที่

- อยากรู้ว่าเครือข่ายเป็นหนึ่งเดียว
- มีวัฒนธรรมในจังหวัดของเยาวชน
- เครือข่ายเป็นรูปเป็นร่าง
- อนุรักษ์วัฒนธรรมให้ดีและเหมือนเดิม
- มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและปัญหาในพื้นที่ของเยาวชน
- ให้ภาครัฐสนับสนุนช่วยเหลือ
- ให้มีการรณรงค์เรื่องอนามัยมุช

ภาคใต้

๑. เราจะทำอะไรในพื้นที่บ้าง

- จัดค่ายอนุรักษ์วัฒนธรรม
- ช่วยเหลือเด็กกำพร้าและหญิงม่ายจากภัยลังคอม
- ทำโครงการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ เยาวชน และผู้สูงอายุ
- ให้มีพื้นที่แสดงออกของเยาวชนในทางที่สร้างสรรค์
- มีศูนย์การเรียนรู้ในระบบพี่สอนน้อง
- มีที่ให้เยาวชนได้ศึกษาวิถีชีวิตในชุมชน
- สร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดยเริ่มจากครอบครัวของตนเอง

๒. ทำไมเราต้องมาทำกิจกรรม

- ไม่อยากให้เยาวชนรุ่นหลังมีวัฒนธรรมต่างชาติมากเกินไป
- ไม่อยากให้เห็นคนในชุมชนไปกลุ่มกลุ่มลงลิ่งที่เป็นอนามัยทั้งหลาย
- อยากให้เยาวชนเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนมากขึ้นเพื่อไม่ให้สูญหาย
- ไม่อยากให้มีช่องว่างระหว่างรัฐกับเยาวชน

๓. เราจะทำอะไรร่วมกันในระดับเครือข่าย

- อยากให้มีเวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนกันมากขึ้น

- อยากให้มีองค์กรหลักที่ดูแลเครือข่ายเยาวชนทั่วประเทศ
- มีการแจ้งข่าวสารและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- อยากให้มีทีมกิจกรรมสัญจรไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย
- อยากให้มีงาน OTOP ของเด็กและเยาวชน
- อยากให้หลักสูตรของโรงเรียนมีวิชาที่เป็นกฎหมายท้องถิ่นของตนเอง
- อยากให้มีเครือข่ายห้องปฏิบัติการและห้องถิ่น
- อยากให้มีมูลนิธิเพื่อคนติดยาเสพติดและมีกิจกรรมที่ทำให้ทำงานร่วมกัน
- หลักสูตรเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เช่น การแต่งตัว การรับประทานอาหาร

๔. โครงการสนับสนุนงานของพวกร้อย่างไรบ้าง

- สสส. หรือองค์กรภาครัฐสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ
- องค์กรบริหารส่วนตำบลสนับสนุนในเรื่องงบประมาณและให้ความสนใจเยาวชนในพื้นที่ของตนเองมากขึ้น
- กอสส. สนับสนุนงบประมาณแต่จะมีปัญหาเรื่องงบประมาณล่าช้า เพราะต้องผ่านคนกลางจึงอยากให้มอบโดยตรงต่อยาชนา
- อยากให้ สส. ลงพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกันไม่ใช่ทำงานแต่ในส่วน
- อยากให้มีผู้ใหญ่ใจดีช่วยอุดหนุนเรื่องงบประมาณ
- ภาครัฐและเอกชนช่วยสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่อง

ภาคตะวันออก

ทำไมเราต้องมาทำกิจกรรม

- การรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อทำในสิ่งที่ต้องการทำ ต้องการเห็น
- เพื่อนชักจูงพร้อมทั้งเห็นการทำงานของเพื่อน
- เพื่อนยอมเข้าใจเพื่อนเยาวชนด้วยกันมากกว่า

- เล็งเห็นปัญหาเสพติดในหมู่เพื่อนเพื่อให้ลดปริมาณลง
- อยากรสลองพลังของเด็กว่าเราเกิดได้และเพื่อเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนกลุ่มใหม่
- อยากรู้กิจกรรมในภาคอื่น
- ปัญหาระทบตัวเราและคนรอบข้าง อยาแก้ปัญหา
- อยากร่วมกิจกรรม
- เล็งเห็นปัญหาในชุมชน
- ความท้าทายในการทำงาน และภูมิใจในผลงาน
- สังคมให้เรา เรายังให้สังคมบ้าง

อะไรที่จะทำร่วมกันได้บ้าง

- อยากรำคาเรือข่ายระดับชาติ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- จับเข้าคุยกันเพื่อเป็นการเติมเต็มและเสริมกำลังใจซึ่งกันและกัน
- ให้ส่วนกลางประสานงานระหว่างภาคในการแลกเปลี่ยนมุมมองและภาค

ควรจะสนับสนุนเราได้บ้าง

- ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้เด็กร่วมกิจกรรม
- อาจารย์
- รัฐบาล ทุกหน่วยกระทรวงทุกองค์กร
- กระทรวงวัฒนธรรม
- กระทรวงสาธารณสุข
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ตำรวจ

- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลัง
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- องค์การบริหารส่วนตำบล
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- องค์กรศาสนา
- องค์กรเอกชน
- สื่อมวลชน
- ผู้นำชุมชน

สนับสนุนอย่างไร

- เปิดโอกาสให้เด็กร่วมกิจกรรม
- งบประมาณและการจัดสรร
- สื่อประชาสัมพันธ์เพิ่มพื้นที่การโฆษณากิจกรรมด้านดีของเยาวชน
- สถานที่ทำกิจกรรม
- การประสานงาน
- ภาครัฐสนับสนุนกิจกรรม และเล็งเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชน

เราทำอะไรบ้างในพื้นที่

- ลดการดื่มแอลกอฮอล์
- รณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด
- การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (รำไทย, ลอนหนังสือน้อง)
- กิจกรรม “ลานเด็ก ลานวัฒนธรรม” เรื่อง เอดล์ อนามัยเจริญพันธุ์ ยาเสพติด
- ธนาคารขยะ (แยกขยะ ขายขยะ)
- ศึกษาประวัติศาสตร์ ชุมชน (เรียนรู้จากผู้ใหญ่ในชุมชน)

- กิจกรรมเปิดพื้นที่เพื่อเด็กและเยาวชน (ประกวดความสามารถ
หล่ายสาขางานเด็กและเยาวชน)
- รณรงค์เกี่ยวกับการตัดไม้ทำลายป่า
- กิจกรรม “ทำความสะอาดชุมชน”
- กิจกรรม “ค่ายสีบ้านศิลป์วัฒนธรรมไทย”
- ค่ายธรรมะ
- ค่ายอาสาพัฒนา (สร้างโรงเรียน สร้างห้องน้ำ)
- เก็บขยะตามชายหาด

กลุ่มที่ ๖ กลุ่ม “เครือข่ายเยาวชนกับวัฒนธรรม”

ก. องค์ประกอบของกลุ่ม ประกอบด้วย

- สมาชิกผู้แทนกลุ่มเยาวชนที่สนใจจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่กำหนด กลุ่มละ ๗๐-๘๐ คน
- ผู้แทนคณะทำงานที่มาจากเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคซึ่งจะรับผิดชอบดำเนินการประชุมกลุ่ม
- วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร ที่รับเชิญมาเพื่อให้ความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการประชุมกลุ่ม วิทยากร: นายศุภชัย ลักษิตปัน ผู้ช่วยวิทยากร: นางสาวสมลักษณ์ ลิ้ม
- ผู้แทนศูนย์วัฒนธรรม และผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
- เจ้าหน้าที่ สวช. และ สมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน

ข. เวลาในการประชุมกลุ่ม ๓ ชั่วโมง ช่วงเช้า ๑๐.๐๐ ถึง ๑๒.๐๐ น. และ ช่วงบ่าย ๑๓.๐๐ ถึง ๑๕.๐๐ น.

ค. ดำเนินการประชุม โดย ผู้แทนเครือข่ายกลุ่มเยาวชนภาคเหนือ

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย หัวข้อ เครือข่ายเยาวชนกับวัฒนธรรมในภาครวม ทำอะไรในพื้นที่

การรณรงค์ด้านยาเสพติด รวมกลุ่มรณรงค์ สิทธิเด็ก วัฒนธรรม/ศาสนา สิ่งแวดล้อม เอดส์/เพศศึกษา การจัดค่ายอบรม การจัดกิจกรรม “ถนนเด็กเดิน” การศึกษาโดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาสาช่วยเหลือลังคมในด้านต่างๆ ทำไม่ต้องทำกิจกรรม

รวมกลุ่มตามความต้องการของเยาวชน เลี้นเห็นปัญหาและอยากรีส่วนร่วม แก้ไข อย่างการทำกิจกรรม/พัฒนาตนเอง อย่างใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ทำอะไรร่วมกันในระดับเครือข่าย

รณรงค์เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเครือข่ายที่เข้มแข็ง

จัดเวทีเยาวชนอย่างต่อเนื่องเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จัดเวทีระดับจังหวัด ระดับชาติ หรือเวทีรายงานความก้าวหน้าในการทำงานร่วมกัน จัดทัศนศึกษาดูงาน จัดตั้งศูนย์ประสานงานทุกระดับผู้ที่รวมมือทางสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย

ครอบครัว/ชุมชน (อบต./อปท./อบจ./เทศบาล) องค์กรทางศาสนา องค์กรพัฒนาเอกชน NGO ภาครัฐ วัฒนธรรมจังหวัด กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนนโยบายเครือข่ายการทำงานด้านวัฒนธรรมกับเยาวชน

รูปแบบของแผนงาน นโยบาย กฎหมาย

ตัวอย่าง โครงการจัดตั้งสภารักษ์และเยาวชนจังหวัดมีกฎหมายรองรับติดตามการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก

“เครือข่ายงานวัฒนธรรมจึงเกิดได้เมื่อร่วมใจร่วมร่างสร้างความฝัน ทำแผนงานร่างนโยบายไปช่วยกัน ไม่นานรันได้เครือข่ายที่มั่นคง”

● ผลการประชุมกลุ่มโดยละเอียด ●

๑. เรามำอะไรบ้างในพื้นที่ ปัจจุบันมีกลุ่มเยาวชนทำงานในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ในด้านต่อไปนี้

- การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
- สิทธิเด็ก
- วัฒนธรรม ศาสนา
- สิ่งแวดล้อม
- เอดส์ เพศศึกษา

- การจัดค่ายอบรม
- การจัด Lana กิจกรรม “ถนนเด็กเดิน”
- การศึกษาโดยการตั้งศูนย์การเรียนรู้
- ให้การช่วยเหลือสังคม
- มีการสร้างเครือข่ายในแต่ละพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายครอบคลุม

- เด็กด้อยโอกาส และไม่ด้อยโอกาส
- ผู้ติดเชื้อ เยาวชนที่มีปัญหา และเยาวชนทั่วไป

๒. ทำไมเราต้องทำกิจกรรม

- รวมกลุ่มทำงานตามความต้องการของเยาวชน
- เลี้งเห็นปัญหา
- อย่างทำกิจกรรม พัฒนาตนเอง
- เรียนรู้วัฒนธรรม อนุรักษ์และสืบสาน
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ไม่อยากให้เยาวชนกลุ่มหลงใหลในวัฒนธรรมต่างชาติ และอบายมุข
- ลดช่องว่างระหว่างผู้ใหญ่กับเยาวชน
- แก้ปัญหาเยาวชนให้ลดลง
- สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเยาวชน

๓. เราจะทำอะไรร่วมกันในระดับเครือข่าย

- รณรงค์เกี่ยวกับนโยบายเน้นการพัฒนาเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีการทำงานที่ต่อเนื่องและทำให้น่าเชื่อถือ
- จัดเวทีการประชุมประจำเดือน ประชุมลัญจร งาน OTOP งานแลกเปลี่ยน
- มีการศึกษาดูงานระหว่างภาค

- จัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมไทย
- มีการประสานงาน แจ้งข่าวสารแลกเปลี่ยน ให้กำลังใจ
- มีการจัดตั้งเครือข่ายระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับชาติ
- มีศูนย์ประสานงานแต่ละจังหวัด แต่ละภาค

๔. โครงการสนับสนุนงานของพวงเรอาบัง

- ครอบครัว ชุมชน
- องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล
- องค์กรศาสนา
- NGO
- ภาครัฐ กระทรวงต่างๆ
- สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
- สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ

โครงการสนับสนุนที่ควรเน้น

- งบประมาณที่พอเพียง
- ความต่อเนื่อง
- หัตถศิลป์กว้าง ยอมรับ ส่งเสริม
- พัฒนาทักษะคนทำงาน
- ขยายเครือข่าย โยงใยกับกลุ่มอื่นๆในสังคม

๕. ข้อเสนอแนะนโยบายการสร้างเครือข่ายการทำงานด้านวัฒนธรรมกับเยาวชน

๕.๑ ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการทำงานด้านเยาวชนกับวัฒนธรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วม อาจจะเป็นในรูปแบบของแผนงานนโยบาย หรือกฎหมาย (พ.ร.บ.) เพื่อให้การทำงานในระดับเครือข่ายได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย มีประสิทธิภาพในการทำงานและสามารถขยายผลไปถึงระดับท้องถิ่น สถานศึกษา และชุมชน

ตัวอย่าง

- โครงการจัดตั้งสภากาเต็กและเยาวชนจังหวัด
- มีคำสั่ง พม.
- มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ (เช่น สพ. พมจ. สวช.)
- มีกฎหมายที่เยาวชนมีส่วนร่วมรองรับ
- มีการติดตามและประเมินผลการทำงาน
- สภาฯ มีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็น จัดทำโครงการต่างๆ ในระดับจังหวัด

๕.๒. ควรจัดให้มีการประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ทางด้านวัฒนธรรม (เช่นครั้งนี้) เป็นประจำทุกปีเพื่อติดตามข้อเสนอต่างๆ และจะเป็นเวทีสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม และเครือข่ายเยาวชนในการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ และเฝ้าระวังสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ทางด้านวัฒนธรรม

ผลสรุปและข้อเสนอแนะ ของสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ທາງດ້ານວັດນອຣມ

การนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สมัชชาฯ โดยผู้แทนกลุ่มย่อย ๖ กลุ่ม ที่แบ่งกลุ่มแยกอภิปราย ด้านวิถีชีวิต และภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม ความหลากหลายความเชื่อและศรัทธาในศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของฉัน และเครือข่ายเยาวชนกับวัฒนธรรม โดยมีหัวสรุปเป็นภาพรวมดังต่อไปนี้

๑. **สาเหตุสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมเยาวชนเบี่ยงเบน** ที่ประชุมสมัชชาเห็นพ้องต้องกันว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลงค่านิยม และสภาพแวดล้อม ที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปอย่างน่าเป็นห่วงอยู่ในขณะนี้ มีอย่างน้อย ๓ ระดับ คือระดับแรกคือตัวเยาวชนเอง ระดับที่สองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเยาวชนหรือผู้ทำงานเยาวชน ตั้งแต่พ่อแม่ ครูอาจารย์ และ ระดับที่ ๓ เป็นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลทำให้เกิดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติมีความเห็นว่ามาจากการสาเหตุหลักๆ หลายประการ ได้แก่

ทางด้านเศรษฐกิจ (เน้นเงินเป็นใหญ่) วัฒนธรรมถูกคุกคามในระบบทุนนิยม ผ่านทางการพัฒนา ผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ หนัง ละคร มีการพัฒนาด้านอุดมศึกษา การเกษตร การประมง การท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางวัฒนธรรมที่เป็นรากเหง้าของเรา การแสวงหาประโยชน์ของระบบทุนทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป ค่านิยมด้านบริโภคเพิ่มมากขึ้นโดยไม่จำเป็นและไม่พอเพียงทำให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขัน

ทางด้านการเมือง การจัดระบบการศึกษาเป็น ๒ ส่วนล้มเหลว คือ การศึกษาในระบบ ซึ่งไม่สามารถสร้างคนให้เท่าทันสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเองและขาดประสิทธิภาพในการสร้าง “เนื้อหลอม” ให้กับเยาวชน การเมืองมีผลต่อการอ่อนประโภตนี้ในการออกกฎหมายให้ภาคทุนเข้ามาแสวงหา ผลประโยชน์ทางด้านต่างๆ รวมทั้งด้านสื่อ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเบี่ยงเบนและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมอีกด้วย การที่รัฐบาลไม่สามารถให้การดูแลอย่างทั่วถึง

ทางด้านสังคม มีการทำลายวัฒนธรรมรากฐานที่หลักหลายในสังคมไทย เช่น เริ่มแต่สมัย จอมพล ป.พิบูลสงคราม นำเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาและยกเลิกวัฒนธรรมดั้งเดิมหลายประการทำให้วัฒนธรรมไทยอ่อนแอลงเป็นลำดับจนถึงทุกวันนี้ ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันมีการรับวัฒนธรรม ตะวันตกมากขึ้น เทคโนโลยีมีบทบาทต่อการการดำเนินชีวิตของมนุษย์ จนละเลยในประเพณีท้องถิ่นของตนรวมไปถึงอิทธิพลของสื่อและเนื้อหาของการเรียนที่ไม่นเน้นเรื่องประเพณีอย่างจริงจัง วัฒนธรรมตะวันตกมีอิทธิพลต่อความคิดและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ หลงในเทคโนโลยีความสนใจ ลืมวิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่มีอยู่

สถาบันครอบครัว ซึ่งแม้ไม่ใช่สาเหตุหลัก เพราะเยาวชนถูกกระทบจากระบบทุนนิยมโลกที่เข้ามารอบจำกัดให้เกิดการเบี่ยงเบนพฤติกรรม

ເລື່ອມເລື່ອຍ່າງໄມ່ສາມາດທີ່ເລື່ອງໄດ້ ແຕ່ການໃຫ້ການສຶກຫາແກ່ຮ່ວມຮ່ວມກົມ
ນ້ອຍແລະໄມ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັງທຳໃຫ້ຮ່ວມຮ່ວມໄມ່ສາມາດສ້າງ

ງົມືຄຸມກັນທາງດ້ານວັດນົກຮຽນໃຫ້ກັບລູກທ່ານໄດ້ ຄຽ ອາຈາຣີ ພ່ວມ່
(ຜູ້ຄ່າຍທອດ) ກົ່ວອ່ອນແອ

ສາມານທາງຄາສານາ ການມີເປັນສັນພັນທຶນກ່ອນວ້າຍອັນຄວາງ ການເປົ່າຍິນເບີນຂອງ
ວ້າຍຮຸນທີ່ມີຕ່ອງຄາສານາ ພ່ອ ແມ່ ໄນມີຄືລ໌ຮຽນເອງແລະໄມ່ມີເວລາໃຫ້ກັບລູກຈີ່ໄມ່ມີເວລາ
ລ້ັ່ງສອນອນບ່ຽນລູກ ເຍວັນດ້ວຍໂຄກສາທາງການສຶກຫາທຳໃຫ້ແຍກຕໍ່ວ່າງມາງກັນຄວາມ
ເຊື່ອແຍກຈາກກັນໄມ່ຊັດເຈນຜູ້ນຳຄາສານາແສດງເຈຕານຂອງຕົນໄມ່ຕ່ຽງກັບຫລັກຄຳສອນ
ເຍວັນນາດຄວາມເຊື່ອມັນໃນຕັ້ງຜູ້ນຳ ເຍວັນນີ້ດີເພື່ອນເປັນຫລັກ ເຊັ່ນ ເພື່ອນໄປໄຫນກີ່
ໄປດ້ວຍຜູ້ນຳໜ້າຕີລ໌ຮຽນ ເຊັ່ນ ເຖິງແກ່ປະໂຍບນ໌ສົນຕນນຳກວ່າສ່ວນຮົມ ຜູ້ນຳໄມ່ເຫັນ
ຄວາມສຳຄັງຂອງເຍວັນນາແລະໄມ່ຍອມຮັບຄວາມຄິດເຫັນຂອງເຍວັນນີ້ ຜູ້ນຳໃຊ້ອຳນາຈ
ໃນການຕັດສິນໃຈໄມ້ຄູກຕ້ອງ ໃໃຫ້ເທັກໂນໂລຢີໄປໃນທາງທີ່ໄມ້ຄູກຕ້ອງທຳນອງຄລອງຮຽນ

ສາມັນທີ່ເກີຍວ້າງກັບປະປະເພີນວັດນົກຮຽນອ່ອນແອ ຄວາມກ້າວໜ້າດ້ານ
ເທັກໂນໂລຢີທຳໃຫ້ຊຸມໝາຍມີຄວາມເຊື່ອແລະຄວາມເຄີງຄົດໃນເວັ້ງປະປະເພີນແລະ
ວັດນົກຮຽນລດລົງ ດ້ວຍນີ້ມີຄວາມເຊື່ອແລ້ວມີຄວາມເຊື່ອເພື່ອແລ້ວມີຄວາມເຊື່ອເພື່ອແລ້ວ
ປລ້ອຍໃຫ້ວັດນົກຮຽນຕ່າງໆເຊົາມາມີບ່າທານມາກ້ອນໄມ່ມີການສືບສານວັດນົກຮຽນ
ແລະການຄ່າຍທອດງົມີປັບປຸງທາງກ່າວ່າ ສູ່ຮຸນລູກທ່ານ ແຕ່ກັບລັບມີການສືບສານວັດນົກຮຽນ
ໃນທາງທີ່ພິດ ເຍວັນນາດການມີສ່ວນຮົມທັງຮ່າງນັບ

ເຄື່ອງຂ່າຍເຍວັນນີ້ ມີເຄື່ອງຂ່າຍກຸ່ມເຍວັນນີ້ສັນໃຈສືບສານທາງວັດນົກຮຽນ
ອີ່ມີບ້າງໂດຍມີການຮ່ວມກຸ່ມຈັດກິຈຈະກົມຕ່າງໆອ່າງທຳກັນທຳໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ
ທີ່ວ່າງປະເທດ ແຕ່ຍັງຂາດການ ສັນນັນສັນລົງເລີມອ່າງຈົງຈົງຕ່ອນເນື່ອງຈາກອົງດົກ
ຕ່າງໆທາງລັກຄມ ທັນຄົດຂອງຜູ້ໃຫ້ ແມ້ແຕ່ພ່ວມ່ ຄຽອາຈາຣີຍັງຄົງມອງວ່າເດັກ
ມາທຳກິຈຈະກົມຕ່າງໆ ຢັງຈັດກິຈຈະສ້າງປັບປຸງທາງ ຈຶ່ງໄມ່ຄ່ອຍຍອມຮັບແລະໃຫ້ທຳກັນນຳໃນການ
ສືບສານວັດນົກຮຽນທັງໆ ທີ່ຈະເປັນຜູ້ສືບທອດຕ່ອໄປໃນອາຄາຕ

๒. ข้อเสนอแนะแนวทางออก

๒.๑ ภาครัฐควรต้องมีนโยบายทางด้านวัฒนธรรมที่ชัดเจน

- รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง และยึดยืนรวมทั้งการ ติดตามประเมินผล แก้ไข
- การลงพื้นที่โดยตรงของรัฐบาล ควรมีการประสานกับส่วนต่างๆ รวมทั้งเยาวชนในพื้นที่แบบบูรณาการ
- รัฐบาลควรจัดระบบการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการปรับปรุงปรับคืน ปรับใช้ด้านวัฒนธรรม
- การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับแหล่งม้วสุน ต้องชัดเจนไม่เห็นแก่หน้าใคร
- ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการทำงานของเยาวชนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ
- ต้องรับเข้ามาจัดการความเสี่ยงโกร穆ทางศีลธรรม ทางศาสนา เช่น การผิดวินัยของสงฆ์ การแปลความหมายของคำสอนไปในทางที่ผิด
- แผนการทำงานระยะยาวของกระทรวงที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนควรชัดเจนและเปิดให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมของด้วย
- รัฐต้องควบคุมและจัดการกับสื่อ ที่ทำให้เกิดผลต่อพุทธิกรรม เปี่ยมเบนของเยาวชนในชีวิตประจำวัน เช่น การนำเสนอในรูปแบบหนัง ละคร การแต่งกายของแพชั่นดรา การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ สื่อและเครือข่ายเยาวชน ในเรื่องนี้ น่าจะเป็นทางออกที่ดี

บทบาทของกระทรวงวัฒนธรรม ที่ประชุมมีข้อเสนอโดยรวมดังนี้

- ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมเยาวชนทางวัฒนธรรมอย่างจริงจังต่อเนื่อง โดยผ่านทางศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด หรือ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ เครือข่ายกลุ่มเยาวชนมีส่วนร่วมในทุกระดับรวมทั้งการเสนอ นโยบายการวางแผนด้วย

- ส่งเสริมการรวมกลุ่มเยาวชนทางวัฒนธรรม และสนับสนุนให้ กลุ่มทำกิจกรรมเพื่อสืบสานวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องในชุมชน ต่างๆ และเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายเยาวชนด้านวัฒนธรรม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ โดยประสานการมีส่วนร่วม ของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและ เอกชน และกลุ่มเยาวชนต่างๆ
- จัดให้มีเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกระดับเท่าที่สามารถ กระทำได้ อย่างน้อยครั้งส่งเสริมให้มีมิติช้าเยาวชนแห่งชาติ ทางด้านวัฒนธรรม ขึ้นปีละครั้ง (อย่างเช่นที่จัดขึ้นในปีนี้) เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดตามการดำเนินงานของเครือข่าย กลุ่มเยาวชนทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ

๒.๒ ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ และการกระจายการศึกษาให้กว้างขวาง ครอบคลุมมากขึ้น

- ซักจุใจเยาวชนในท้องถิ่นต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการสืบทอด ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของท้องถิ่นของตน
- ให้คนรุ่นหลังเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านให้มากขึ้น
- ผู้ที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาช่วยเหลือและแนะนำทางการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นและรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญานี้ไว้
- จัดการเรียนการสอนในเรื่องชนบทรัมนเนียมประเมินให้มากขึ้น มีหลักสูตรในโรงเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เช่น การแต่งตัว

การรับประทานอาหาร และมีวิชาที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่นของ ตนเอง

- ยกย่องประชณ์ชุมชน จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนส่งเสริมเด็กเยาวชน ให้เรียนรู้วิถีชีวิตและภูมิปัญญาของตน
  - ประยุกต์ເອເທດໂນໄລຢືນຢັນໃໝ່ມາໃຊ້ກັບໝູນປັບປຸງຢ່າງຫຍຸ້ງຈາດ
  - ຈັດອະນຸມາໃຫ້ຄວາມຮູ້ເກີຍກັບຄືລວມຂອງພົນບັນຂອງກາຕ່າງໆ
  - ทำໃຫ້ເກີດໂຮງເຮັດວຽກສໍາວັດນອຽມໃນທຸກຕຳມະ ເພື່ອຮັກຂາວວັດນອຽມແລະວິถີ່ຈົບປັດທີ່ທຳກຳທາງ
  - ລັດການແບ່ງໜັນໃນສານຕຶກຂາແລະນອກສານຕຶກຂາ (ເນັ້ນຄວາມເທົ່າເທິ່ງກັນໄມ້ລືອກປົກປັດ)

๒.๗ ศูนย์สนับสนุนการรวมกลุ่มเยาวชน/การจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมมากขึ้น

- ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มเยาวชน เช่น จัดตั้งชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน
  - จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรม ศาสนาในโรงเรียน (เน้นกิจกรรมกลุ่มที่เด็กคิดขึ้นเอง) กลุ่มจัดค่ายอนุรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มช่วยเหลือเด็กกำพร้าและหญิงหม้ายจากภัยลังคอม กลุ่มช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ เยาวชน ผู้สูงอายุ กลุ่มหรือมูลนิธิเพื่อคนติดยาเสพติดและมีกิจกรรมที่ทำให้สามารถทำงานร่วมกัน กลุ่มรณรงค์ลดการดื่มแอลกอฮอล์และยาเสพติด การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (รำไทย สอนหนังสือน้อง) กลุ่มศึกษาประวัติศาสตร์ ชุมชน (เรียนรู้จากผู้ใหญ่ในชุมชน) “ланเด็ก ล้านวัฒนธรรม” เรื่อง เอดล์ อนามัยเจริญ พันธุ์ ยาเสพติด กลุ่มธนาคารชัย (แยกชัย ชาญชัย) กลุ่มรณรงค์เกี่ยวกับการตัดไม้ทำลายป่า การทำความสะอาดชุมชน

- รวมกลุ่มจัดค่ายธรรมะ จัดค่ายสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น
- กลุ่มเยาวชนกับการมีบทบาทสร้างจิตสำนึกของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ และผลักดันให้เห็นความสำคัญของวิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย
  - ตั้งกลุ่มรณรงค์ให้เห็นถึงความถูกต้องของส่วนรวมมากกว่า ประไชน์ส่วนตน
  - ใช้กระบวนการกลุ่มในการสร้างความสามัคคีกลุ่มเยาวชนและ กลุ่มอื่นๆ
  - การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ ครูอาจารย์ และครอบครัวในการ รวมกลุ่มของเยาวชน
  - เพิ่มคุณค่าทางจิตสำนึกด้านขนบธรรมเนียมประเพณีให้มาก เท่าเทคโนโลยีสมัยใหม่
  - รวมกลุ่มแก้ไขครอบครัว ชุมชน ให้พึ่งพาอาศัยกัน
  - เปิดให้มีพื้นที่แสดงออกของเด็กและเยาวชนในทางที่สร้างสรรค์ เช่นการส่งเสริมและการประกวดความสามารถทางสาขาวิชาของ เด็กและเยาวชน สนับสนุนและเข้าร่วมในโครงการรณนเด็กเดิน
  - มีศูนย์การเรียนรู้ในระบบพัฒนาน้อง มีพื้นที่ให้เยาวชนได้ศึกษา วิถีชีวิตในชุมชนมีพื้นที่จัดกิจกรรมเพื่อยouthและโดยเยาวชน

๒.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน โรงเรียน องค์กร ศาสนา ต้องเข้ามามีบทบาทจริงจังในการสืบสานทางด้านวัฒนธรรม

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรม ที่เป็นชนบธรรมเนียมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม อีนๆของชุมชนอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง สร้างความสนใจและ จูงใจให้เยาวชนเข้าร่วมอย่างจริงจัง และด้วยความเต็มใจ

- ปรับปรุงและสร้างศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน/ของโรงเรียน เพิ่มมากขึ้น และประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนทราบว่ามีอะไรอยู่ที่ไหน และเข้าร่วมได้อย่างไร
- สนับสนุนการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น
- ปรับวัฒนธรรมต่างชาติตามใช้ กับวัฒนธรรมเดิมในทางที่เหมาะสม
- ยึดหลักความพอเพียงในการสืบทอดทางวัฒนธรรม
- สนับสนุนให้ผู้นำทางด้านศาสนาเผยแพร่หลักคำสอนไปตามจุดมุ่งหมายของศาสนา
- จัดหลักสูตรให้วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมสัปดาห์ละครั้งในโรงเรียนและสถานที่เกี่ยวข้องกับศาสนา มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางศาสนานำคำสอนมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการฝึกสมาชิกให้กับเยาวชนเพื่อทำให้มีสติในการเรียนและการทำกิจกรรม
- รณรงค์การแก้ปัญหาในท้องถิ่นโดยเชื่อมโยงเครือข่ายเยาวชนในท้องถิ่น
- วัดควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของวัยรุ่น เช่น การแข่งขันวาดภาพตามคำสอน สนับสนุนการจัดทำ “บทสวดมนต์คาราโอเกะ” ให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานภายในวัด มีกิจกรรมเชื่อมโยงกันทั้งโรงเรียนและวัด
- ผู้แทนแต่ละศาสนาเผยแพร่คำสอนโดยใช้กระบวนการที่กระตุ้นความสนใจ
- หน่วยงานองค์กรต่างๆ (โรงเรียน หรือสมาคมต่างๆ) ผลิตลิ่อทีวีนำเสนอ เช่น ช่อง ๓ มีพระมาเทศน์ทุกวันพระ (เช่นหลวงพ่อพยอม)

- ຮັນຮັງຄືໃຫ້ສາທິກະນະຄະນະກອບການຈົດຕະວັນນະໂຮມແຫ່ງນາທີ ແລະ ປຸລູກຝຶງໂຄຮງສ້າງທາງຄວາມຄິດແກ່ເຕັກຕັ້ງແຕ່ເລື້ອງໆ
- ຜູມໝານມີສ່ວນຮ່ວມຮ້າງໝາຍໝານໃຫ້ເຂັ້ມແໜ້ງໂດຍເຮີມຈາກກອບການຈົດຕະວັນນະໂຮມ

๒.๔ ຄວາມຮັບພຶດຂອນແລະນທາທຂອງສື່ສາມາລະນ ໃນການສ້າງສກາພແວດລ້ອມທີ່ເທິມະສົມ

- ສື່ອກະແສ່ເລັກຄວາມສັນນັບສຸນນັກການລື່ອສາරະໜ່ວງວັດນອຮຣມຕ່າງໆ ມາກີ່ນີ້ເພື່ອຄວາມເຂົາໃຈແລະຍອມຮັບຮ່ວງກັນ ເຊັ່ນ ຈັດທາສື່ອແພັ່ນພັບ ໂປສເຕອຣຂອງໝາຍໝານເພື່ອປະຊາສັນພັນນີ້ ແລະແລກເປົ້າຢືນກັບໝາຍໝານອື່ນໆ
- ຮັ້ງຈັກເລືອກໃຊ້ສື່ອທີ່ເປັນປະໂຍໍ້ນໃນທາງທີ່ຖຸກຕ້ອງ ນຳເທັກໂນໂລຢີມາໃຊ້ໄທຖຸກຕ້ອງເທິມະສົມໂດຍໄມ້ຂັດກັບຂອງເດີມ
- ຄວາມຈິງມີການດັດກອງລື່ອໂດຍລັງຄມ (ເຊັ່ນ ເປີດໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຝ່າຍຕ່າງໆຮ່ວມທັງເຍົາຫຼັນຕ້ວຍ) ກ່ອນທີ່ຈະພລິຕໂນມະນາທີ່ອາຈມີຜລກະທບທ່ອລັງຄມໂດຍຮ່ວມ
- ສັນນັບສຸນນັກໃໝ່ສ້າງສරຽມມາກີ່ນີ້ ແລະຮ່ວມກັນຕ່ອດຕ້ານລື່ອໄມ້ດີ
- ສື່ອງຄວານນຳເສັນອໜ້ອມຸລືທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັບວັດນອຮຣມປະເພີນໃຫ້ມາກີ່ນີ້
- ສື່ອຄວາມໃຫ້ຄວາມສົນໃຈປະຊາສັນພັນນີ້ກິຈຈະກົມາຮ່ວມທັງເຍົາຫຼັນໃຫ້ມາກີ່ນີ້ ເຊັ່ນ ນຳເສັນອກາກທຳການຂອງເຍົາຫຼັນທີ່ເປັນສ່ວນທີ່ນີ້ ຂອງການສ້າງສරຽມຕ່ອງການພັດນາລັງຄມ ການຮັນຮັງຄືແລະລ່ວ່າງເລີມໃຫ້ເຍົາຫຼັນມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິຈຈະກົມາຮ່ວມທັງຄະນາ ການທຳນຸ້ນນຳຮູ່ງຄະນາຕ້ັງແຕ່ວິຍເຕັກກາຍໃນກອບການຈົດຕະວັນນະໂຮມ
- ສື່ອຄວາມນຳເສັນສາທານການຝ່າຍໝານທີ່ເປັນຄວາມຈົງມາກກວ່ານຳເສັນອໜ້ອມຸລືດ້ານລົບ ເຊັ່ນ ຂ່າວຄວາໆ ມັກຈະຂາຍດີກວ່າຂ່າວດີ້າ

- จัดระเบียบสื่อและการออกอากาศในเวลาที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน
- สนับสนุนส่งเสริมเชิดชู บุคคลที่กระทำความดีโดยเฉพาะทางด้านสื่อสร้างสรรค์

๒.๖ บทบาทของเยาวชนต่อตนเอง ครอบครัว สังคม

- เยาวชนควรเรียนรู้และรับคำแนะนำนำปรึกษาเพื่อเปิดโอกาสในการพัฒนาตนเอง
- เยาวชนควรมีสติและตระหนักรู้ต่อตนเอง สามารถอยู่ได้อย่างมีความสุข ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ลดซึ่งร่วงทางความคิดเปลี่ยนทัศนคติระหว่างวัย ฝึกการยอมรับและปรับตัว
- มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มเยาวชนอื่นๆ ที่ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของตนเองมากขึ้น
- เป็นผู้นำกลุ่มที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น เช้าร่วมและจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมต่างๆตามความสนใจ
- ดำเนินการอย่างจริงจังตามประกาศเจตนาภารณ์ที่ได้กระทำร่วมกัน ใน การประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ทางด้านวัฒนธรรม ครรั้งนี้ (ดูคำประกาศเจตนาภารณ์ฯ)

๒.๗ การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเยาวชน

- เสนอให้มีแผนงานพัฒนาเครือข่ายตามนโยบายของกระทรวงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับต่างๆ รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายเยาวชนทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นเพื่อให้สามารถเริ่มงานได้
- รณรงค์เกี่ยวกับนโยบายเน้นการพัฒนาเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีการทำงานที่ต่อเนื่องและทำให้เป็นที่น่าเชื่อถือของลังคม
- อย่างให้มีองค์กรหลักที่ดูแลเครือข่ายเยาวชนทั่วประเทศ ให้มีการประสานงานเครือข่ายในระดับต่างๆ มีการแจ้งข่าวสารให้กำลังใจและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

- ตั้งศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติที่สามารถเชื่อมโยงกันได้
- จัดเวทีเยาวชนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมมากขึ้น เช่น จัดเวทีการประชุมประจำเดือน จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนความคิดระดับภาคในแต่ละปี และอย่างให้มีเวทีกิจกรรมสัญจรไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย เช่น การทัศนศึกษาดูงานในระดับเครือข่าย
- เปิดอบรมเสริมทักษะการเป็นผู้นำกลุ่ม/ผู้นำเครือข่าย ให้มีประสิทธิภาพและมีคุณธรรม
- อย่างให้มีการประสานเครือข่ายด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ด้านอาชีพของเด็กและเยาวชน (OTOP เด็กและเยาวชน) หรือจัดตั้งเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย

๒.๔ ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญเร่งด่วน

- รัฐควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการทำงานด้านเยาวชนกับวัฒนธรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วม อาจจะเป็นในรูปแบบของแผนงานนโยบาย หรือกฎหมาย (พ.ร.บ.) เพื่อให้การทำงานในระดับเครือข่ายได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย มีประสิทธิภาพในการทำงาน และสามารถขยายผลไปถึง ระดับท้องถิ่น สถานศึกษาและชุมชน
- ควรจัดให้มีการประชุมสมัชชาเยาวชนแห่งชาติ ทางด้านวัฒนธรรม (เช่นครั้งนี้) เป็นประจำทุกปี และให้เวลามากขึ้น เพื่อติดตาม ข้อเสนอต่างๆ และจะเป็นเวทีสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มและเครือข่ายเยาวชนในการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ และผ่านรั้ว สภากาชาดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ทางด้านวัฒนธรรมโดยเยาวชน มีส่วนร่วม

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติควรส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มเยาวชนเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ทางด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น มีนิโภบายส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนในเครือข่าย จัดทำโครงการสืบสานทางด้านวัฒนธรรมในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือสำหรับใช้เป็นแนวทางในการทำหน้าที่วิทยกรกับการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภากาดพร้าว ๒๕๒๔ หน้า ๘-๑๗

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ เสริมสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ กรุงเทพฯ : ๒๕๕๙ หน้า ๑-๑๕
(รายงานการประชุมกลุ่มย่อย)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน. สรุปการประชุมสมัชชาเยาวชน. กรุงเทพฯ : ๒๕๖๗

คณะกรรมการ

คณะกรรมการ

นางปริศนา พงษ์ทัดศรีกุล

เลขาธิการคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ

นางสาวนันทิยา สร้างวุฒิธรรม

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม

และเผยแพร่วัฒนธรรม

นายเกื้อ แก้วเกต

ผู้อำนวยการสำนักคุณย์พัฒนาเยาวชน

นายสันติสุข สันติศาสนสุข

ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการบริการ

กิจการสตรี เยาวชน และผู้สูงอายุ วุฒิสภา

นายศุภชัย สารศิลปิน

ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการบริการกิจการสตรี เยาวชน และผู้สูงอายุ

กองบรรณาธิการ

นายชวะวัชชัย ภาติณธุ

นางกฤณณา พันธุ์มวนิช

นางสาวจุไรรัตน์ ไมนยะกุล

นายไพฑูรย์ ปานประชา

นางสาวรัชดาพร ศรีวินาล

นางสมฤติ ไชยสุกุมาร

บันทึกภาพ

นายชุมศักดิ์ หวังฉายา

นางสาวกั่งทอง มหาพรไพศาล

เรียนเรียงและพิสูจน์อักษร

นางกฤณณา พันธุ์มวนิช

นางสาวรัชดาพร ศรีวินาล